

Det här verket har digitaliserats vid Göteborgs universitetsbibliotek och är fritt att använda. Alla tryckta texter är OCR-tolkade till maskinläsbar text. Det betyder att du kan söka och kopiera texten från dokumentet. Vissa äldre dokument med dåligt tryck kan vara svåra att OCR-tolka korrekt vilket medför att den OCR-tolkade texten kan innehålla fel och därför bör man visuellt jämföra med verkets bilder för att avgöra vad som är riktigt.

This work has been digitized at Gothenburg University Library and is free to use. All printed texts have been OCR-processed and converted to machine readable text. This means that you can search and copy text from the document. Some early printed books are hard to OCR-process correctly and the text may contain errors, so one should always visually compare it with the images to determine what is correct.

SONDAGEN DEN 10 MARS 1918.

ILLUSTRERAD TIDNING

HÖGSKOLAN

GRUNDLAGD AF FRITHIOF HELLBERG

FÖR KVINNAN OCH HEMMET

HUFVUDREDAKTÖR:
ERNST HÖGMAN.RED.-SEKRETERARE:
ELISABETH KREY-LANGE.

Tore Svennberg sextio år.

VASATEATERN I MIDTEN PÅ 1890-talet. Där gafs fransk komedi omväxlande med Ibsen, Shakespeare, Wilde och Strindberg och ensemblen upptog sådana namn som fru Håkansson, fröknarna Borgström, Rustan och Gottschalk (numera fru Gibson), och på herrsidan Svennberg, de Wahl, Ranft, Viktor Lundberg för att nämna några af de mest synliga på spelplanen. Tore Svennberg stod på den tiden så att säga på gränsen mellan de förste älskarroller, för hvilka han skurit lagrar i massa i landsorten och det kräfvande facket som räsonnör, hans stämman och hans utmärkta diktion tycktes anvisa honom.

talang. Därtill är den för solid, liksom hela hans personlighet. Som kungen af Sardinien i de Flers och Caillavets komedi "Kungen" ger Svennberg en af sina saftigaste komiska figurer. En älskvärd barbar inför det syndiga Paris, alldeles omåttligt imponerad af världsstaden, men med en viss beslutsam förelagsamhet, då det gäller att ha trefligt där — figuren är tacksam och i Svennbergs framställning har den icke förlorat. Fader Geromis grofva gestalt och glupska aplit på makt, kvinnor och rikedom framstår nu som Svennbergs senaste skapelse och som en af hans mest genomarbetade och genomfänkta typer. Lyckligt för oss att denna roll är en af de många, som han ännu kan tänkas komma att skapa, och att vi ha att skriva om en talang som alljämt kan skjuta friska skott, icke om ett avslutadt konstnärskap.

ETH. K.

Som kungen i de Flers och Caillavets lustspel med samma namn.

Ett par roller ur mängden af uppgifter, den ena i den franska komedien "Generaldirektören", den andra den vildt svartsjuka Leontes i Shakespeares "En Vintersaga". Två diametralt motsatta typer, den första en cyniker af erotisk läggning, en elegant, polerad ämbetsmannatyp, den andra en renässansfurst, ett naturbarn, som rasar genom fem akter som ett urskogens högdjur bakom galler. Än i dag kan jag höra en af de mest praktfulla replikerna ur "Generaldirektören": "Regeringen begär ingen mannamån", — det är märkvärdigt hur tonfallen i Svennbergs stämman bita sig fast i minnet. Hans Leontes var rent fysiskt utomordentlig.

Men mellan dessa tidiga framgångar och den senaste succésrollen i Didrings "Rättfällan" på Svenska teatern, hvilken ocean af arbete. Just arbete, tråget, redbart arbete. När man talar om redbarhet hos en konstnär brukar man mena att säga någonting vänligt öfverskylande om medelmåttan i hans talang, men om Svennberg kan man tryggt använda ordet utan att bli misstänkt för sådan afsikt. Hans konstnärskap har fördjupats och riktats under åren genom den massa skiffande uppgifter, som förelagts honom och som han löst utan att någonsin briljera med sin

Som musikern Heintz i H. von Bahrs komedi Konserten. — F. Flodin foto.

Hur barnen "gå på bio". -:-

Idun

Deras egna uttalanden i en brännande fråga.
För Idun af Tit. Mag. Erhard Bäckström.

FRÅGAN OM BARNEN OCH BIOGRAFERNA har varit aktuell i mer än tio år, och den väntar ännu på sin nöjaktiga lösning. Ett steg togs för sju år sedan då den kungliga förordningen om biografställningar af den 22 juni 1911 utfärdades. Därigenom hade bildmaterialet kommit under kontroll, vissa filmer kunde förbjudas för barn och barnen afstängdes från tillträde till föreläsning som slutar senare än kl. 8 e. m., såvida de icke åtföljas af äldre. Härigenom ha barnens besök blifvit i viss mån begränsade och åtskilliga filmer ha undandragits dem — åtminstone på papperet.

I dessa dagar har frågan blifvit mer aktuell än någonsin. Debatten om ungdomens förvildning i Stockholms stadsfullmäktige den 18 februari utmynnade i en fordran på biografkort. Af allt att döma synes en åtgärd i den vägen vara önskvärd. En inskränkning af biografbesöken skulle verka ytterst välgörande på barnen. De finnas, som gå mer än sju gånger i veckan.

För att utröna denna och hithörande frågor har nu en undersökning blifvit företagen bland 550 barn vid Adolf Fredriks folkskola i Stockholm. Undersökningen omfattar de fem högsta klasserna, och svaren ha afgifvits skriftligen. De frågor som förelagts ha haft till uppgift att besvara hur man går på biografen, hvad man helst ser, skådespelare som man lagt märke till, filmofficinier och öfrigt, som man själfmant har velat säga. För de båda högsta klasserna har tillagts frågan: Hvad anser du om biografkonsten? Svaret på frågan om de barnförbjudna filmerna har gett sig själf.

Följande framsälning afser ått meddela de intressantaste resultaten.

Hur ofta man går på biografen.

Barnen själfva ha mycket olika uppfattningar af hvad som menas med att gå ofta på biografen. "Jag brukar gå på biografen högst tre gånger i veckan", säger en af flickorna. En annan säger: "Jag får gå endast två gånger i veckan." Emot sådana yttranden stå naturligtvis rakt motsatta: "På Drottninggatan ligger en biograf, som heter Biorama. Dit går jag mycket ofta, hvarje söndag." De flesta hålla sig dock på den säkra sidan såsom följande yttranden af två pojkar visa: "Jag kan icke just påstå att jag går så ofta, kanske en gång i veckan; det kan ju vara lagom." — "Jag går ej ofta på biografen, högst två till tre gånger i månaden." Och en flicka, som är ännu försiktigare, säger: "Nu tycker jag, att man inte bör gå på bio allt för ofta. Att gå hvar söndag är nästan för mycket. Man bör knappast gå hvar fjortonde dag. En gång i månaden är lagom."

Meningarna äro således högst delade på sina håll, men de flesta anse ett biografbesök i veckan lagom. Af de 550 tillfrågade är det 170 som aflägga ett besök i veckan, 35 gå två gånger och endast 7 af dem medge att de gå tre gånger och därutöver. Å andra sidan är det 88 som gå två—tre gånger per månad, 42 aflägga endast ett besök på samma tid och 62 gå ännu mera sällan. Ett ganska stort antal barn har emellertid gått förbi frågan med tystnad.

Någon väsentlig skillnad hos pojkar och flickor af samma årsklass gör sig inte gällande. Däremot faller antalet biografbesök hos både pojkar och flickor med stigande

MOT BIOGRAFEN, DEN STORA FOLKUPPFOSTRAREN, har i dessa dagar allvarligare än någonsin riktats beskyllningar för att bidra till ungdomens förvildning, den ungdom, som i stora skaror hämtar en viktig del af sin andliga spis från filmen. Då Stockholms stadsfullmäktige just nu tillsatt en kommitté för undersökning af filmens inverkan på barnen är följande, ytterst betydande redogörelse af barnens egna uttalanden om den af de flesta dyrkade "bio" af stort intresse.

ålder. I fjärde klassen går största antalet en gång i veckan. I högsta klassen blir största siffran förbehållen dem som gå en gång i månaden och därunder.

I de flesta fall är det söndagarna man använder för besök. "Jag går på bio hvar enda söndag. Ibland går jag på lördagarna. Då får jag inte gå om söndagarna." Det är en pojke i fjärde som deklarerar så. Och en flicka: "Jag tycker att söndagarna äro mycket långa. Då brukar jag roa mig med att gå på bio." Men man föraktar ju inte hvardagarna heller, och det skulle för öfrigt vara ganska svårt om man gör som en pojke i fjärde: "Jag brukar gå på bio hvar annan dag. Jag ser helst om Charles."

En pojke kan gå ensam och sälta sig på en bio. Det gör inte en flicka, hon vill alltid ha sällskap eller också är det föräldrarna som styra om den saken. "Jag går på bio en gång i veckan. Min bror och syster följa med mig." — "Min syster brukar få gå med. Men ibland gå både mamma och pappa med." — "På bio brukar jag ha sällskap med min mamma eller pappa eller mina kamrater." Alla tre uttalandena härstamma från flickor.

Långt ifrån alla äro så bortskämda, att de fordra ett besök i veckan eller mer. Några ha aldrig varit där eller gå sällan. Motiveringen är olika. För två flickor lyder den: "Jag går aldrig för att jag tycker inte att det är något roligt." — "Det var så länge sedan jag var på bio. Jag får hvarje söndag en slant att gå på bio för. Mamma vill gärna bli af med oss en stund. Men i stället köper jag godt för slanten." Och en tredje flicka säger: "Jag har aldrig varit inne på en biograf. Min faster tycker att det är onödigt att gå dit. Jag har sett affischer utanför biograferna och det var roligt att se." En fjärde "brukade spara pengarna för att gå på teater i stället."

Af pojkar som också gå sällan, må följande yttranden anföras: "På biograf har jag ej varit sedan jag var åtta år. Sammanlagt har jag varit tre gånger. När jag var där sist visades det Värmlandsbilder. Vi hade blifvit tillsagda i skolan att gå dit." — "En gång då jag var borta fick jag gå på bio." "I fjol var jag på bio ungefär 50 gånger, men i år har jag inte varit någon gång". En annan, en liten parvel i 4:de klassen svarar: "Jag går på bio en gång om året. Då fick jag se Josef och hans bröder. Det var på Odenbiografen. För ett år sedan."

En del går på bio endast vid särskilda tillfällen. Så uttala sig två pojkar på följande sätt: "Jag går egentligen på biografen för att fördrifva tiden. Men ibland kan det också vara roande. Sedan magistern sade att det endast var ett nöje för stunden har äfven jag tyckt det." — "Jag går på biografen en gång hvarannan månad, när det

är något nyttigt, såsom Kristi lidande och död på korset, ett äfventyr i urskogen, trädens värsta fiender, den gröna mannen från Amsterdam och Robinson Kruse."

En sak som måste intressera en är frågan hvarifrån barnen få pengar till sina fåta biografbesök. Frågan beröres mycket sparsamt i barnens uttalanden. En flicka säger: "Jag brukar sällan gå på bio. Det är bara när jag själf har pengar. Jag får aldrig pengar af mamma." En pojke säger: "Pengarna får jag af pappa eller mamma, mest af mamma." En och annan antyder betalning för ärenden, men för öfrigt kommer inte frågan på tal.

Priset inverkar emellertid. Så säger en pojke i 6:te klass: "Före kriget var afgiften för barn blott 10 öre. Nu har den ökat med 5 öre. Jag kan dock icke komma in för 15 öre, ty min ålder öfverstiger 12 år. Därför måste jag, om jag vill komma in, betala 35 eller 50 öre och därtill har jag inte mycken lust." Och en annan i 8:de säger: "Jag har förut gått på bio ganska ofta, men sedan prisstegringen vardt går jag dit blott när det är något särskildt bra program."

De filmer man helst ser.

Af alla de bilder som rullas upp på den hvita duken är det inga som i popularitet gå upp mot dramerna. Detta gäller både pojkar och flickor. Mellan dramerna, de riktiga dramerna, med eller utan kärlek, helst med, och öfriga filmer är ett stort svalg befäst. Som är att vänta ligger emellertid siffran för flickorna vida högre än för pojkarna. Af de 260 flickorna betygar 180 sin smak för dramerna. Af de 290 pojkarna är det däremot föga mer än hälften, eller 150.

De två populäraste dramerna äro hos både pojkar och flickor Pax Aeterna och Jungfrun af Orleans. Den förra är beskrifven af 15 pojkar och 33 flickor, den senare af 21 pojkar och 31 flickor. För båda filmerna gäller det att högsta antalet utgöres af flickor i sjunde klass.

På tal om Pax Aeterna säger en pojke: "Bäst af dem är den så kallade Eviga freden. Det var fem stycken, som var med. Jag vet icke hvad de hette. Men jag kan tala om hvad de voro. Den första var kung, den andra var kronprins, den tredje var utrikesminister, den fjärde var statsråd och den femte hans dotter. Utrikesministern ville bara hafva krig." Och så fortsätter referatet i samma stil. Det hör inte till de bättre, men det är roligare än de andra. De rena innehållsreferaten äro nästan undantagslöst mycket tråkiga.

Mera givande äro de små allmänna anmärkningar, som man stundom träffar på i redogörelserna. Angående Jungfrun af Orleans yttra två flickor i 8:de klass följande: "Jag har särskildt fäst mig vid det på Odéonteatern uppförda historiska skådespelet om Jeanne d'Arc. Det är både spännande och rörande att se den orleanska jungfruns fosterlandskärlek och tapperhet." — "Bland de historiska filmerna tycker jag mest om Jungfrun af Orleans med Geraldine Farrar i hufvudrollen. Den filmen var mycket bra inspelad. Man såg Jeannes uppenbarelser, hennes krig och slulligen hennes tillfångagande och grymma behandling. Man ryste, då man såg henne i tortyrkammaren, och man kände sig djupt gripnen, då man såg hennes bålbränning."

Näst dessa båda filmer komma "Terje Vi-

Iduns byrå och expedition,

Mästern Samuelsgatan 45, Stockholm.

Redaktionen: kl. 10—4.
Riksb. 1646. Allm. 9803.
Red. Högman: kl. 11—1.
Riksb. 8660. Allm. 402.

Expeditionen: kl. 9—5.
Riksb. 1646. Allm. 6147.
Annonsskont.: kl. 9—5.
Riksb. 1646. Allm. 6147.

Iduns prenumerationspris:

Uppl. B, med julnr.:
Helt år ..... Kr. 10:50
1:a halfåret 5:20
2:a halfåret 5:80
Kvartal 2:60
4:te kvartalet 3:25

Uppl. A, utan julnr.:
Helt år ..... Kr. 10:—
3 kvartal 7:60
Half år 5:20
Kvartal 2:60
Månad ..... 1:—

Uppl. C, praktuppl.,
med julnr.:
Helt år ..... Kr. 14:—
3 kvartal 7:25
Half år 5:75
Kvartal 3:75
Månad 1:35

Iduns annonspris:

Pr millimeter enkel spalt:

30 öre efter text.
35 öre å textside.
20 % förhöjning för
särskildt begärd plats.

Utländska annonser:
35 öre eft. text, 40 öre
å textside, 20 % förh.
för särsk. begärd plats.

gen" och "Fången på slottet Zenda." Sammanställningen kan se opassande ut, men den är sann och det finns flera uttalanden, där den förekommer. Det finns åtskilliga referat men intet af intresse i detta sammanhang. Antalet barn som nämna dem är för båda ungefär lika, 4 pojkar och 10 flickor.

Så kommer en hel rad af andra kända filmer: "Tösen från Stormyrtorpet", "Berg-Eyvind", "Domaren", "Ingeborg Holm", "Quo Vadis", "Löjnant Francis äfventyr", "Pestens offer", "Söderns ros" o. s. v., samtliga nämnda af både pojkar och flickor till ett antal af 5-6 gånger.

Några uttalanden af flickor kunna vara på sin plats: "Utaf de olika bilder jag har sett, tycker jag bäst om "Tösen från Stormyrtorpet", ty i denna pjäs var det känsla och inte bara skämt." — "En film som jag inte så fort glömmer var Tösen från Stormyrtorpet. Den var iscensatt efter Selma Lagerlöfs bok, som hade samma titel. Det var ett idel godt spel. Man tyckte sig lefva med. Alla hade nog en lår i ögonvrån, när de gingo därför." — "En film, som lifligt står i mitt minne är Ingeborg Holm med Hilda Borgström i hufvudrollen. Det var en bild ur verkligheten, mycket sorglig men på samma gång nyttig, ty man fick se hur sorgliga öden somliga människor drabbas af."

En pojke som uttrycker sig kortfattadt säger: "Den 17 januari var jag på Odeonbiografen och såg Domaren. Denna film var mycket spännande."

En film som rört mångas hjärtan är "De båda grenadjärerna". "Det var så bra att jag började grina", säger en liten flicka i 4:de. En annan i 5:te säger: "De båda grenadjärerna tyckte jag var så gripande, att jag aldrig kan glömma dem."

En särskild grupp bland dramerna inta de typiska flickbilderna, som för pojkarnas vidkommande motsvaras af detektiv- och äfventyrsfilmerna. Vi ha här Vildkatten, Lord Asterlys dotter, Pensionsflickan, Sju små änglar o. s. v. Samtliga äro nämnda 8-12 gånger. Här finns också "Esmeralda, lägre stolhet. Den tyckte jag var bäst."

Vi göra några utdrag: "En gång var jag på biografen Atlas och såg Lord Asterlys dotter. Den tyckte jag var bra. I hufvudrollen var Ella Hall." — "Jag har sett Söderns ros på Odeon. Den bästa jag har sett af dem jag här skrivit om är Söderns ros. Det var en vacker flicka som så många tyckte om. Hon hade mörkt svart hår. — "De bästa bilderna på bio tycker jag är de, som handla om pensionen, för jag har alltid önskat att få komma dit."

En annan sak som lämpligen kan påpekas i detta sammanhang är flickornas förkärlek för små barn. Alldeles som de gärna vilja läsa böcker om barn, så tycker de "mest om sådana filmer, som barn uppträda i." Eller som en annan flicka säger: "Jag tycker det är förljusande roligt att se pjäser, där barn äro i hufvudrollen, och se alla deras upplåg och hur de sedan fortsätta sin lefnad."

Från dramerna är det ett långt steg till det som kommer närmast. För pojkarna är det detektivdramer och äfventyrsfilm och där-efter komedierna. För flickorna är det komedier. Detektiv- och äfventyrsfilmer inta för dem en ganska undanskjuten ställning.

"Då jag går på biografen," säger en pojke i 7:e klass, "vill jag helst se ett detektivdrama. Sådana bilder som handla om kärlek vill jag icke se, ty de roa mig icke. Jag tycker, att när man går på biografen och betalar 25 öre, så kan man väl få se ett drama,

som är bra. En bild, som jag mycket tycker om, är Newyorks mysterier."

Af pojkarna rösta 88 på detektiv- och äfventyrsbilder, af flickorna 22. Vi få längre fram tillfälle att närmare ingå på den saken. Komedierna stå också ganska högt i kurs. Det är 64 pojkar och 51 flickor som uttala sig för dem.

Samma filmer ha ju åtskilliga gånger blifvit framhäfta af både pojkar och flickor, såsom Mannen som gör hvad som faller honom in och Thomas Graals bästa film. En del äro nämnda endast af pojkar, såsom Hvem är hvem? och Äkta amerikanskt, hvilka fått 8 resp. 7 röster, samt Löjnant Vågvals och Huller om buller. Andra åtnjuta sin popularitet hos flickorna och nämnas inte alls af pojkarna. Främst stå Jaçky-filmerna. Så är att nämna Fröken Sjörofvare, Dollarprinsessans paraply, Kärlek och lotteri, Sladder-Alice och Yrhätte-filmerna. Hvad beträffar Äkta amerikanskt få vi tillfälle att återkomma. Här må återges endast hvad en pojke i 6:te säger om en af de andra: "— den filmen som de spelade på Regina: Mannen som gör hvad som faller honom in med Douglas Fairbank i hufvudrollen. Där fick man se hur god han var mot de fattiga, hur han tog hem dem till sig och gaf dem mat samt pengar."

Några flickor yttra: "En söndag fick jag se ett förfärligt roligt lustspel. Det hette Kannibalernas höfding. Det var en flicka som hette Betty. Hon var så ledsen för att hon inte var pojke. — — "Ett roligt skälmstycke som hette Kafé Babel fick man skratta mycket åt." — "Den jag tyckte var roligast var Tvätt-Lisa. Det var en flicka, som satt och sof. Hon drömde att kronprinsen hjälpte henne att bära en korg med tvätt i. Men då kom hennes mamma —" Som sagdt! Referaten äro inte alltför roliga.

En särskild ställning inta indianfilmerna. De förekomma inte numera så ymnigt som för tio år sedan. Att ändå 53 pojkar kommit att nämna dem torde bero på att de flesta af dem besökt Borgarskolans kinematograf-föreställningar, där man nyligen visat I indianernas våld. Ofvervägande antalet röster har fallit på denna ganska dåligt inspelade film. Dessutom ha 9 flickor fäst sig vid den. För ett 30-tal andra, som också sett den — de nämna annat från samma föreställning — har den gått spårlost förbi.

Vi bege oss nu till barn med andra åsikter om det mest intressanta. "De bästa bilderna äro naturbilder." — "De bästa bilderna bruka i allmänhet vara sådana, som äro spelade ute i naturen." Naturbilderna hyllas af 42 pojkar och 38 flickor. Pojkarna äro jämliken jämnt fördelade på alla fem årsklasserna. De små flickorna ha däremot mindre intresse för dessa bilder. De intresserade tillhöra 6:te, 7:de och 8:de klasserna.

Bland pojkarna "är Hafvets underbara värld, där man kan få se och lära förstå hafvets mysterium, en mycket intressant film" och den populäraste. Den har fått 13 röster från pojkarna, 4 från flickorna. En flicka i 4:de klass skildrar sina intryck så: "Där såg jag alla sorters fiskar och växter, svamp och gräs. När stora ångbåtar kommo till hamnen kastade de ut pengar i sjön. Vi såg då hur negrerna summo och döko efter pengarna."

Vi låta nu några pojkar få ordet en stund: "Det är Viktoriasalen jag går till. Där har jag sett Vichy och dess omgifningar, Några fiender till våra fruktträd, Ur vattenkrypens värld". — "Biten hette Några fiender till

våra fruktträd. Det var både nyttigt och intressant. Efter detta kom ett s. k. spännande slycke, som nog många tyckte var det bästa. Men för min del var det första det bästa, ty min far intresserar sig mycket för fruktträd och äfven jag." — "Jag tycker om att se vyer öfver trakter med många märkliga sevärdheter. Men bäst tycker jag de bilder äro, som visa djur från olika delar af världen. Jag har sett många bilder från djurvärlden och växtvärlden, som äro färglagda. Dessa äro de vackraste bilder man kan tänka sig." — "— En sådan film såg jag sista gången jag var på biografen. Detta var en jakt på den största björnen i världen. Han finns på Alaska. Vi skola nu följa med ett sådant jaktsällskap. — —"

Vi lämna jaktsällskapet åt dess öde och se hvad flickorna ha att säga: "Jag ser helst naturbilder, för det är så vackert." — "I söndags såg jag hur en blodigel suger ut ordt blod på en människa och många andra nyttiga bitar." — "Det roligaste är naturligtvis dramer och lustspel. Men vackrast äro naturbilderna. Man kan få se flera stora fjäll, där fjällvandrare hålla på att krafla sig upp för berget. Jag har själf varit med på en fjällvandring och vet hur svårt det är, men vackert är det."

Krigsbilderna ha fortfarande förmåga att intressera barnen. "De bästa bilderna på en biograf är allt slaget vid Somme," säger en pojke i 6:te. En annan berättar om "två flygare som filmade hvarandra i luften" och en tredje tycker att "det är intressant att se bilder från kriget. Det kan ju inte skada att se hur dessa arma människor ha det, man kan ju själf en gång komma i samma elände." 16 pojkar och 13 flickor nämna detta slag af bilder. Ännu återstår några slag af bilder för att samlingen skall bli fullständig. Vi ta dem i klump och låta barnen själfva tala. Bilderna ha endast fått strödda röster.

"De bästa bilderna äro Veckans nyheter. Då får man se när det brinner och när de sparka boll. Så får man också se begravingar." Så säger en pojke i 4:de. En flicka säger: "— men jag tycker att det är mycket roligare att se hur saker tillverkas i Sverige och i utlandet."

Två flickor säga: "Det som äfven intresserar mig är tecknarens dagsbild." — "Teckningarna af Paul Myrén tycker jag äro mycket bra ritade och mycket roliga." Och två pojkar: "Men det roligaste af allt är lefvande teckningar." — "Därnäst kommer skämtteckningar såsom Kapten Grogg och Kalle på negerbal m. fl."

Barnen och de gula filmerna.

Det har nog inte undgått läsaren att åtskilliga af de filmer som här nämnts måste höra till de barnförbudna. Så är också fallet. Förbudet upprätthålles nog mycket bra i det stora hela, men bland de filmer som barnen påstå sig ha sett återfinnes ändå en hel del förbudna. 65 pojkar och 35 flickor ha sett sådana filmer.

De flesta åskådarna ha följande filmer fått: "Berg-Eyvind, Apans hand, Quo Vadis. Andra äro Pestens offer, Hvad stunden brukit, Edens portar och Äkta amerikanskt, New-Yorks mysterier och Vedergällningens rätt. Priset tar Fången på slottet Zenda med 12 pojkar och 10 flickor.

Äfven dessa filmer refereras på sina håll ganska ingående. Det kan vara af ett visst intresse att se hvad man har att säga. En pojke i fjärde skrifer följande: "Då jag var en gång, så såg jag Fången på slottet Zenda.

Sänd Edra

Klädningar, Blusar, Kappor till Kemisk Tvättning eller Färgning, Gardiner, Möbetyger, Kuddar m. m. rengöras snabbt och omsorgsfullt hos
A.-B. C. O. Borgs söners Fabriker LUND.

Pröva Tuppens Zephyr
och NI köper Ingen annan.

Signe Hebbes memoarer.

(Forts.)

I MAJ 1839 LÄMNAR VENDELA HEBBE för allid Näsbyholm. Med sina tre små flickor slår hon sig för sommaren ned på Clemenstorp, strax utanför Jönköping. Där blir hon "Den Ensamma"; om hennes sinnesförfallning under denna tid vittna några bref till Tegnér. Han är vännen till hvilken hon förtroendefullt vänder sig, viss om bistånd i råd och dåd och den ende hvilken hon låter ana sin smärta, "otalig såsom hafvets bittra böljor." Men äfven för Tegnér står hon stundom med sin sorg som "draken som döljer skatten och ingen anar hvad de svartvita vingar gömma."

Från Clemenstorp skrifer Vendela Hebbe den 27 maj till Tegnér:

"Haf hjerligt tack för ditt bref, — Du är alltid god! — Det är omöjligt att skriffligen göra reda för alla de bekymmersamma händelser som träffat och dagligen träffa mig; jag hoppas att du vid midsommarsol väl uppsöker mig här "långt, långt bort i skogen," hvarest jag ser nästan ingen och ingen mig — jag har tidigt gått i vinterqvarter och jag har ingenting deremot, tverfom är ensamheten för mig ett verkligt behof medan allt så utom som inom mig kommer i jemnvigt och jag får tid kasta in blicken i mitt inres härjade område.

— — — "Gud vet hur länge du skall intrassera dig för mig" — ditt eget hjerta vet det äfven, Tegnér, eller får jag icke allt större rätt till ditt deltagande, ju mörkare lifvet blir för mig! Skymningen sänker sig allt mer och mer, dagens och lifvets skymning, men ur de mörka skuggor som omge mig tänker jag förtroendefullt på din vänskap, som skall försona hvad ödet bröt mot stackars Vendela."

Den 6 juli skrifer Vendela Hebbe från Clemenstorp.

"Förgäfvos har jag väntat mig den glädjen att få se och tala vid Tegnér i Jönköping, dit man hoppats Du skulle komma sjöledes från Stockholm, hvarje gång vi hört signalen från de ankommande ångfartygen hafva vi allid skyndat ut för att från höjderna vid Dunkehällar åtminstone se dem löpa i hamn och sen hafva vi stått så länge och blickat nedåt staden om inte något ilbud kom för att underrätta oss att Commenduren Biskopen, åtföljt "commendeur captenen", tills vi efter förnuffig beräkning funno att vi ingenting hade att vänta. Jag anar nu, att du tagit en annan väg till ditt land igen.

— — — Den djupa enslighet hvaruti jag nu befinner mig har för mig ingenting oangenämt, fri så mycket som möjligt från hvarje beröring med yttre föremål, har jag bättre läglighet att vända mina blickar till mitt inre, detta fremlingskap till verlden och människorna gör oss förtroligare med oss själfva och mera hemmastadda inom den verld som är inom vårt eget bröst, den vi annars så ofta försumma. Du kan icke föreställa dig ett mera isolerat lif än det jag nu förer, hvilket nära liknar en eremits. Olyckan har det med sig att ingen vill gärna nalkas dess offer liksom man frugtade att den smittade, detta är icke hjerlöshet hos människorna, det inser Du väl, utan tverfom bevisar det allför mycken känslolulhet.

Som jag under sommaren har tillfälle att sysselsätta mig med läsning anhåller jag på det högsta, att Du ville vara god och låna mig några böcker efter eget val, samt en dansk ordbok eller grammatik samt en dylik italiensk, jag hade god lust att se detta väljudande språk på närmare håll, en gång längesedan hade Du godheten lofva mig någon italiensk poesie med åtföljande öfversättning? — jag återsänder nu med största tacksamhet Byron och Oehlenschlägers 4 band starka roman: Oen i Sydhavet. Nu eger jag inga af Dina böcker kvar utom Moore hvars Loves of the Angels jag nu läser.

Almqvists fortsättning på Törnrosens bok, hvaribland "Svenska fattigdomens betydelse" är ett vackert stycke(?) samt Die Heiligung von Harms och Bibliotek i populär naturkunnighet äro de enda böcker jag här utom Dina haft i handom, du inser således huru mycket jag är i behof af någon lecture särdeles som det obetydliga bokförråd jag hade icke numera finnes i min ego. Bland dem gjorde det mig ondt att skiljas vid Eufrosynes digter, en egenhändig gåfva af författarinnan och några andra dem jag läst par coeur.

— — — Och vår christne David Wallin! — han sjunger icke mer — säkerligen tog Du farväl af honom, då du var i Stockholm? Ack Tegnér, huru armt är icke lifvet mot döden, han för dem alla till slut, alla "gå de sagta ned till jordens stenar" och man kunde väl klaga med Choræus: "Snille's son minuter andas för när den tanklöse är grånad vorden." Skall Du icke skicka en hälsning till den nye innevärdaren i "de tyst-

På grundvalen af konstnärinnans muntliga berättelser nedskrifna af Hil'dur Dixetius=Brettner.

lättnas stad?" det var nu längesedan gud talade till oss genom Esaias.

— — — Till hösten nödgas jag flytta in till Jönköping om neml. jag kan få tillräckligt antal elever uti musik hvaruti jag ämnar ge dem okunnigom undervisning, hvarom jag dock på förhand måste göra mig underrättad.

— — — Men jag frugtar att jag allt för länge uppehållit dig. Du måste ha öfverseende med mig och icke misslycka att jag talar så förtroligt med Dig. Du har allför mycket personligt värde för att till upprätthållande af Ditt anseende vara i behof af convennansens bräckliga slöd, vore jag icke öfvertygad derom skulle jag icke kunna så hjerligt umgås med Dig, det är ju i alla fall Din egen skull, Du har sjelf vant mig dervid, det är ett missbruk, som Du sjelf först bragt å bane, Du måste antingen en gång för alla kraftigt rätta eller ock fördraga det.

Har du icke något tal, som du vore fäst att skicka mig? Om jag tordes (men se jag förs inte!) skulle jag bedja dig om att låna Eufrosyne det tal på vers, som jag en gång hade; det handlade om Lärarens tredubbla kall att bilda, medla och helga. Jag upprepade för henne så mycket jag erinrade mig derur, men detta var endast fragmentariskt emedan jag aldrig vågat afskrifva någonting, då jag ej haft din tillåtelse dertill. Är denna min begäran Dig emot så låter Du den naturligtvis helt och hållet förfalla och ursäftar mig.

— — — Farväl, Tegnér, Du lycklig! som lik David då han spelat för Saul, kan när Du vill sjunga lifvets bittra ande, sorgen, till sömns. — Vendela."

I ett odateradt bref till Tegnér säger Vendela Hebbe bl. a.:

"— — — den sanna kärleken bor tillsammans med ett odödligt hopp, båda kunna förnekas, kunna rubbas, förvirras genom klyftiga förklaringar och skenbara bevis, men i hvarje ädelt hjerta röja de sin tillvaro — vi kunna icke förneka engeln som vi hysa inom vårt eget bröst, men — Engel är det, icke Sphinx.

Huru lycklig vore jag icke, om du fann mig värd din vänskap, mycket af lifvet, som nu förefaller mig mörkt och dystert skulle blifva klart och älskeligt, mången knot, mången ängslig fråga skulle tystna, jag skulle åter tro på hvad jag aldrig bort tvifla på, människovärde och Dygd — mången bitter

Det var en kung som hette Gustaf den femte. Han ville bara dricka vin. Då var det två undersåtar, som gjorde i ordning en flaska vin — så hällde de sömngift i det. Sedan skickade de det med en tjänare, som gaf det till konungen. Kungen drack därpå, och så somnade han. Sedan kommo de och röfvade bort honom under natten."

En annan, också i 4:de, skrifer: "Jag har sett Edens portar. Den är så bra för att dom band en man vid ett träd och slog honom med ett rep." Och en 5:teklassist: "Den bästa film jag har sett är nog Arsène Lupin. Han är en storluf."

En viss stil hvilat öfver följande referat, lämnadt af en pojke i 6:te: "Den bästa bilden, jag har sett, är Akta amerikanskt. I denna film spelas hufvudrollen af Douglas Fairbank. Han berättar om sina äfventyr i Mexico för sina kamrater och de i sin ordning hurdant det är i New-York. För hvarje sak de berättat om framträder den på filmen.

Hans kamrater sade, att han skulle varit där, när det var slagsmål utanför en restaurang i staden. Då framträdde på filmen ett par fina herrar, hvilka pucklade på hvarann med knytnäfvorna. Men när de talat ut, sade Douglas: Det är väl ingenting mot i Mexico. Det var annat när dom blef osams. De begagnade revolverar. Då fick man se ett par cowboysar hvilka voro osams. De sköto på hvarann ända till någon af dem dog. Det var annat det, sade Douglas Fairbank. Så fortsatte de att berätta. — Sådana bilder gillar jag bäst."

För jämviktens skull låta vi också ett par flickor säga några ord: "Jag såg på Regina Berg-Eyvind och hans hustru." — "Nyligen var jag på biografen och såg Quo Vadis. Den handlade om kejsar Nero och hans grymheter. Det var en utmärkt bra pjäs tyckte jag." — "På Athena har jag sett Hvad stunden brutit. Det var både roligt och bra. Det handlade om en ung man, som —"

Att märka är att inte ett enda af dessa barn med ett ord antyder att de äro ute på förbjudna vägar. De äro endast två pojkar i 8:de klass, som låta förstå att de känna till något om barnförbjudna filmer. Och de forma båda två sina uttalanden till en kritik öfver barnbiograferna.

Den ene säger: "Det finnes bilder på biografen, som barn ej få se för att de äro så rafflande. Men så finnes det också bilder, som barn få se, som ej äro så bra. Det är mest roliga bitar och inte så bra skådespel."

Och den andre säger: "Malinéerna brukar det inte vara något roligt att gå på. Ty då brukar det vara indiandramer och andra barnprogram. Då är det bättre om man kan komma in på kvällarna och se äfventyrsdramer, detektivdramer och krigsbilder. Men då man ser de nya moderna på damhattar och damdräkter kan man lika gärna stå utanför, ty det intresserar inte mig åtminstone."

sorg som nu sammanpressar mitt hjerta skulle upplösa sig och försvinna. — Du förebrår mig min likgiltighet för människor och du frugtar jag hatar dem; hvad det förra beträffar sträcker sig denna likgiltighet endast till hvad som angår deras omdömen, icke till deras lidanden; hvad hat angår så undviker jag det dels emedan Religionen och mitt samvete förbjuder en sådan känsla, dels ock emedan hatet är en Gam, som fräter ens eget hjerta — men Du vet icke öfver hvilka oförrätter jag har att beklaga mig — Du anar dem icke en gång — nog af, få människor ha vid mina år hämtat så mången bitter erfarenhet af lifvet — genomgått så mångt eldprof — huru mången gång har jag icke önskat

— — — for mit bedste Hjerteblod,
to Vinger, for at flyve til en Orkl

Och det är icke därför att jag för litet älskat och skattat människorna som jag lidit, utan därför att jag lifat för mycket på dem.

— — du skall kalla detta en jeremiad och blifva missnöjd med mig, men du är det "i allt fald" förut, ty Du vill alltid hafva rätt, vill icke blifva motsagd. — —"

Hösten 1839 flyttar Vendela Hebbe in till Jönköping. Om hennes lif och verksamhet där upplyser ett bref till Tegnér af den 13:de november.

"Af uppriktigaste hjerta lyckönskar jag Tegnér till Disas räddning och jag hoppas att om convalescensen går väl, Du snart återfår din lekkamrat — jag vet huru kär hon är för Dig, hon är det således äfven för mig och för alla som hålla af dig.

Jag tackar Dig för ditt bref, för boken och för utlåandet öfver folkskolorna; Du frågar om jag har reda på den publicistiska förbittringen och jag bekänner att jag väl self "striden och dess yra, men icke meningen deri" och kommer trol. ej att bli klok derpå heldst Du, efter hvad jag vet, icke inlåtit Dig i något svaromål och hela fejden följaktligen icke kan ega något intresse; de skälla nu som vanligt på månan och allsammans är endast besvärjelser att framkalla tidens Trollkarl penningen; emedertid är narrspelet lika djerft som tillfagset, lumpet och groft, och jag vill tro, att det icke vinner någon applaude.

För några dagar sedan sände jag Moore, jag fick ej tid att skriva emedan budet, som skulle medföra den stod resfärdigt — jag förmodar att den riktigt framkommit?

Jag är nu bosatt i Jönköping och omgifven af ett helt orangerie af unga förhoppningsfulla plantor på hvilka jag söker öfverflytta egna ringa kunskaper, d. v. s. elementen af musik, målning och språken. Alla äro de i sin ålders blomma, d. v. s. 14 à 15 år (som man vet skjuta vexter hastigt upp i drifhus) och det är under den korta tid som knoppen utvecklar sig till ros, det är mig anbefallt att med ofvannämnda talenter förhöja deras fägring. Du kan lätt föreställa Dig, att ett sådant hastverk, på samma gång som det ej medför något tillfredsställande resultat å ena sidan är en lönlös möda å andra. Emedertid måste man göra hvad man kan, så på helleberget, på vägen, bland förnen, nöjd om blott något enda korn faller i godan jord och bär frukt.

När Du någon gång gör mig glädjen att skriva, så underrätta mig om Du reser till Stockholm under vintern samt om Du i sådant fall tar vägen om Jönköping, hvad detta skulle glädja mig... här finns ingen "hvilken en klagan kan förtros."

"Signalill" är "kältrig" emedan hon vaknat för bitlida — jag hinner ej att skriva vid dager, ursägta därför om mitt bref är mera än vanligt slarfvigt.

Skaldegrafven i Maria.

SKARPT TECKNAR SÖDER SIN
kontur

mot köldblek himmels glans,
och kring Marias kyrkomur,
står frosthvit trädens krans,

när jag, fast gatulifvets ström
hörs brusa stark och strid,
mig känner förd af vingad dröm
till minnesvärldars frid.

Det strålar mot mig tvänne namn
från en gemensam vård,
ett skaldepar, som här nått hamn
från lifsstorm kärj och hård.

Och liksom tvenne rösters sång
försvälter till ett ljud,
får ekot af hvad förr en gång
de sjöngo samfälld skrud.

Den ene siar om en värld,
som bortom graf och död
oss hälsar efter lyktad färd
med evig morgonglöd,

den andre sjunger om ett land
hinsidan vind och sjö,
en anad evighetens strand,
där tidens vågor dö.

Flyttfågelsåtrån i vår själ
Stagnelius djupt har bränt
inför ett mistadt jordiskt väl,
hvars intighet han känt,

och när N i c a n d e r s ljusa håg
kringsvepts af smärtans höst,
vardt vissheten att lifvets våg
dock speglar Gud hans tröst.

Och här, där samma minnessten
bevarar deras namn,
två hymner höja sig som en
mot rymdens drömlå famn.

E. N. SÖDERBERG.

I dag är den 13 november! Gud välsigne Dig Tegnér — med helsa och frid!! Då du vet huru ömt din välgång ligger mig på hjertat vill du väl någon gång sända en underrättelse härom till "Vendela".

Aren 1840 och 1841 då kroppslig och andlig sjuklighet dikterade isoleringens hårda lag för Tegnér tyckes brevväxlingen mellan Vendela Hebbe och Tegnér ha legat så godt som alldeles nere. Sparsamt för också ryktet underrättelser till "Den Ensamma" om den celebre vännen. Våren 1840, hvilken Tegnér tillbringar i Stockholm och vid riksdagen, erfor Vendela Hebbe att han varit sjuk och uttrycker i bref dateradt Jönköping den 24 april sitt beklagande däröfver. Arten och vidden af Tegnér's sjukdom under denna tid, tyckes dock ej vara fullt klar för henne. Hon klagar i sitt bref öfver att "Tegnér icke mera är sig lik — icke så vänlig som förr — detta bedröfvar mig." I detta sammanhang skrifer hon vidare:

"Naturen är oföränderlig — han kommer nu så vänlig med sina blommor och sitt solljus och den glada, ljufva våren njuter nytt lif i de vandrande blomstren — "nur die Natur ist redlich" — han är ren, han är varm, glad och trofast, den alena skänker oss den mest oblandade fröjd — och jag får icke njuta deraf — jag är en fånge här och får endast betragta de odrägliga gatorna och fägna mig åt en o. annan förstulen solstråle, som smyger sig mellan de uppsaplade husen. Likväl gläder jag mig barnsligt åt våren — jag har redan funnit anemoner och Viola odorata — tänk om jag till denna glädje äfven kunde räkna bref från Tegnér! Aber nein, nur die Natur ist redlich."

— — Gud vare med Dig, Tegnér, Mätte Du alltid med godhet tänka på

Vendela".

Drömmer Gerda än? — ack, de tråkiga riksmötena, om Du bara inte brydde dig om dem!

Redan efter två år afbryter Vendela Hebbe sin i alla afseenden föga gifvande verksamhet i Jönköping.

Vendela Hebbes namn har, mig veterligt, aldrig nämnts i samband med kvinnosaken i vårt land. Dock står hon väl i realiteten som en af dess vackraste — i dubbel måtto vackraste — pionärer, då hon hösten 1841 med sina tre små flickor anländer till hufvudstaden för att där upptaga, eller rättare fortsätta den kamp för sin och de sinas tillvaro i hvilken ödet så brutalt kastat henne.

Om de förhållanden under hvilka hon anlände till Stockholm berättar ett litet bref till Tegnér, hvilken just då, under en lycklig period af sjäslig och kroppslig hälsa, befann sig på besök i Stockholm. Den lilla biljetten lyder:

"Nyss anländ med com. cap. från Jönköping är jag så yr af seglingen, som har fortsatt under oafbruten storm, att jag tycker att rummet går rundt omkring mig — jag vet knappast om jag förs bedja Tegnér gå hit för att rådgöra om mina angelägenheter härstädes, heldst jag bor så uppåt väggarna d. v. s. jag befinner mig instufvad i ett institut där man gymnastiserar för professor Åkerman, huset är beläget vid Skärgårdsgatan och jag residerar 3 trappor upp — dit kan Du väl aldrig gå?! — frågas

Vördnadsfullt af
Vendela."

Signe Hebbe minnes mycket väl detta det första Stockholmshemmet vid Skärgårdsgatan. "En stor mörk sal", mammas skrifrum beläget öfver portgången lika mörkt. Och ett ständigt buller ifrån "gymnastiken".

I Vendela Hebbes lif, sådant det gestaltade sig under de första stockholmsåren, ger ett bref till Tegnér, dateradt den 22 nov. 1842 en rätt klar inblick.

"Tack, älskade Biskop Tegnér, för det kära brevet, som du skickade mig med Biskop Heurlin! Hvad det gläder mig att du

är frisk och att Du icke glömt dina gamla vänner. Glömma är dock icke ditt fel, jag vet det, och denna öfvertygelse har utgjort min tröst dessa långa 2 år som jag icke haft en rad ifrån Dig. Du har rätt i din förmodan, att det var jag som sedan skref — Du är icke den man hvars bref man uraktlåter att besvara.

— — — Du säger att Du icke ger ut någonting vidare, hur är det? Hvar är Gerda?

"O! Min sköna barndoms minne
Hur du gläder än mitt sinne!
Huru dina bilder stå
Skimrande i fjerran blå,
Öfver lyckligare parker!
Men jag bor i ödemarker! —"

"Kronbruden?" alla de "rim" Du sade mig att du samlat? Skall Du icke någon gång säga mig detta?

Efter Du är så god och frågar efter mig och de små vill jag säga Dig ett och annat om oss. Du vet att jag flyttat mitt lilla fågelbo hit till denna bullersamma strand, der jag lefver så godt jag kan och der ungarna qvillra sina vårvisor omkring mig, "och qvitter är allt deras gagn" — och "Signalill!" att Du minnes henne! — hon tackar Dig för det; jag har visat henne namnet i Ditt bref och hon har krupit upp på en stol och kysst och smekt Ditt porträtt.

"Jättedottern!" — hon har längesen flytt ifrån de soliga parkerna och krupit ned i berget, du vet dernere hos de begrafna! — Ack, Tegnér, om Du visste hvad den dikten är mig kär! Jag känner det berget, jätten som sofver derinne, allt är mig förtroligt, mycket mera förtroligt än lifvet deruppöfver. Du frågar mig hvad jag gör, jag öfversätter andras tankar, rufvar på mina egna, det är allt. Mitt dagliga göromål är öfversättningar af konst- och litteraturnotiser, feullitonsartiklar, teaterpjäser, romaner och Gud vet allt; pensionärer har jag inga andra än mina egna små flickor. Herr Hjerla* lemnar mig en årlig lön, men hvad som ännu bättre är, är att han och hans fru med vänskapens deltagande söka läka gamla minnen, hvilka, liksom svåra sår, blöda gerna.

Nog ville jag skriva längre, ty detta bref har varit mig en stor glädje att skriva, men eftersom jag måste hysa in det hos Heurlin, så förs jag icke göra det vidlyftigare, helst han sjelf torde hafva en hel hop att skriva om för tillfället.

Gud välsigne Dig, älskade, gode Biskop Tegnér! Sänd någon gång genom Heurlin en helsning till
Vendela."

Den 13:de i denna månad drack jag Din skål — det var Din födelsedag! Doktor Thomander har lovat att skaffa detta bref till Biskop Heurlin. —"

Ännu en gång skulle Vendela Hebbe få glädjen att tacka för ett bref från Tegnér. Den 24 maj 1844 skrifer hon från hemmet vid Köpmangatan:

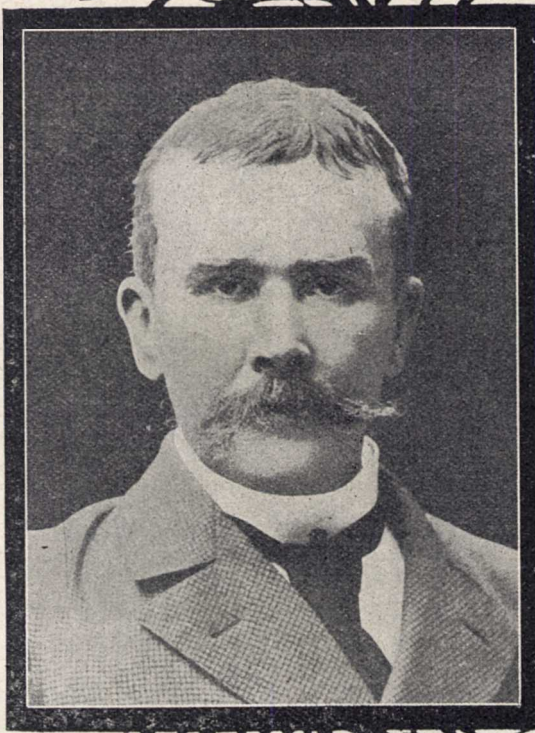
Älskade Biskop Tegnér!

Du kan knappast föreslå dig hur glad jag blef då jag vid återkomsten från ett besök hos friherrinnan Leijonhufvud fann Ditt bref på mitt bord! Och Fredrika sjelf* hade varit brefdufva! Signalill som språkat med henne visste att brefvet var från Tegnér och berättade mig det innan jag väl hunnit genom dörren.

Visst röjer brefvet att ditt hjerta är som förr och väl är det, ty ett bättre hjerta kunde Du nog aldrig få. Gudskelof att det icke stannade när venstra sidan for så illa! Ack, huru har jag icke sörjt öfver ditt långvariga

* Lars Johan Hjerla, grundläggare och ägare af Aftonbladet, vid hvilken tidning Vendela Hebbe sedan sin ankomst till Stockholm var anställd som medarbetare. H. D—B.

* Fredrika Bremer. H. D—B.

Emil Sjögren.

EN BENÅDAD TONSKALD HAR GÅTT BORT. Emil Sjögren är ej mer. Men om svensk tonkonst genom hans död förlorat en af sina mest äkta utöfvare, så äga hans verk å andra sidan ett genom tiderna bestående värde.

Emil Sjögren var i sin konst som till sin person en fullblodsromantiker. Hans musikaliska fantasilekar hade sina tummelplatser än i Orientens färgbrokiga värld, än i Syd-Europas hesperiska trädgårdar, när han inte dvaldes bland Danmarks susande bokar, där Drachmanns strålande dikning eller Jacobsens feberglödande poesi inspirerade honom till en musik af samma romantiska kynne som dessa mästars verk.

Medan hans skapareförmåga ännu behöll hela sin spänstighet producerade han flitigt sånger, pianomusik, kammarmusikverk och körverk, hvar emot symfoniens bredare form aldrig frestade honom.

Längst kommer han kanske att lefva som romanskomponist. Hvem minnes ej hans ingifvelsestarka musik till Drachmanns och Wolffs Tannhäusersånger, dessa kärlekslidelsens röda och svarta rosor, som också brunno i Emil Sjögrens bröst.

I den omhvälfningens tid hvari vi nu befinna oss och som äfven sätter spår i de sköna konsterna, stundom spår som förskräcka, kan det kännas vederkvickande att dröja vid en tondiktare som Emil Sjögren, för hvilken all teori var grå och som i sin konst trofast häfdade, att endast lifvets träd är grönt.

Han sjöng utan grubbel och utan tvång och hans själ led och jublade i sången. Den spirade ur hjärtat och nådde därför hjärtan.

.....
lidande och ändå icke förrän nu varit i stånd att få någon underrättelse från Dig! Jag önskar blott att denna lägenhet att erhålla och afsända bref måtte allt framgent få fortfara.

— — Du har den godheten att efterfråga mina nuvarande förhållanden: min ekonomiska ställning är bättre än någonsin. Af "min paltron" har jag 1000 Rdl. Banco årligen (mer än jag förtjenar!) hvarpå jag och barnen kunna berga oss. Jag tror visst att Fredrika skulle vara "genereuse" äfven mot mig (hon är det mot så många) om jag bad henne därom. Arbete felas ej: jag har fullt upp med öfversättningar för läsebibliotekets räkning och äfven för teatrarna. De större

arbeten jag försökt är "Night and Morning", Zanoni, Vasallen, Barnaby Rudge m. fl. samt Penningen och Fregattkaptenen m. m. för teatrarna. Om jag någon gång gör ett försök på egen hand, såsom med en beskrifning öfver "En prestgård i Småland" eller dylikt sker sådant undantagsvis och hörers alls icke till det lyckade, frugtar jag. Mina flickor vexas och trivas och hon med "de djupblå ögonen"* kryper ännu ibland upp på en stol för att klappa och kyssa Tegnér's porträtt.

Hvad som bekymrar mig är, att jag icke kan tillräckligt sysselsätta mig med deras andliga utbildning. — — —

Bland Leijonhufvuds efterlämnade papper finnas flera bref af dig, samt några smärre poemer, bland dessa ett efter Petrarca, som är af stort värde. Till min sorg hörde jag att Leijonhufvud förordnat det alla hans bref, utan undantag, skola brännas upp — Tegnér's äfven — hvilken skada!

Men nu får jag väl sluta. Du lofvade mig skriva blott "några rader..." se hur jag utsträckt denna tillåtelse; förlåt mig det, Tegnér!

Adieu!... Du är nu som Napoleon på St. Helena, men utan blodiga minnen, bara kärleksfulla, ärorika, vackra! Gud signe dig!

Vill Du ännu en gång (icke alltför långt till!) sända mig några rader om Dig så bor jag vid Köpmangatan huset N:o 4 en tr. upp i hjertat af staden, som du finner; och hardt när ett lifet torg, som Du sagt mig heter "sqvallerlorget", — eller sänd mig dessa efterlängade kära rader, om Du det hellre vill, genom "Rika" beder

Vendela."

Ännu en gång hade Vendela Hebbe glädjen mottaga en rad af Tegnér's hand, men också endast en... Hon vänder sig våren 1845 skriffligen till skaldens hustru med förfrågan om hans hälsotillstånd. Till det bref Vendela Hebbe vid detta tillfälle hade nöjet mottaga från biskopinnan Tegnér hade Tegnér sjelf fogat en darrande efterskrift "En egenhändig hälsning från Tegnér!" jämte en lock af sitt hår.

Biskopinnan Tegnér skrifer:

Min Bästa fru Hebbe!

För gårdagens vänskapfulla deltagande bref får jag aflägga de mest hjertliga tacksägelser. Den värme hvarmed fru Hebbe omfattar önskan att veta huru min man mår var en kärkommen fråga; ty det är onekligen så få, som af riktigt intresse frågar efter honom och hans hälsa. Så kan den förgätas som varit allt för sina vänner och som genom sin själs storhet väl icke så snart bort vara glömd; men så är världens gång —

Hans hälsa är svag, men han är alltid plågfri, lugn, god och belåten. Den ena dagen lik den andra. Att hans ögon blifvit bibehållna räknar jag som det största goda med, då han uti sina böcker alltid äger ett godt sällskap. — En timme om dagen äro vi ute på en åkande promenad, förresten är han jemt liggande med sin bok på soffan. Skrifer gör han ogärna. Detta är i korthet hvad jag kan säga om min stackars Gubbe. —

Redan på förhand får jag tacka för det exemplar af "Ungdomsboken",* som fru Hebbe varit god och ämnat mig för att sedan tillhöra ett af våra barnbarn. Vågar jag anhålla att några flera exemplar skickades. Då jag vet att boken blir till salu kan väl denna begäran icke anses indiscret.

Allt min Disa ej var med vid akademiens

* Signe.

* En af Vendela Hebbe våren 1845 utgifven publikation, innehållande såväl förut tryckta som dittills otryckta alster af dåtida diktare, såsom Tegnér, Geijer, Almquist, Säterberg, Euphrosyne m. fl.
H. D—B.

högtidsdag voro hennes kylta kinder en orsak till — de hafva varit serdeles svåra sedan hon kom till Upsala. Om något brukas mot frosten infinner rosen sig i dess ställe, så att ondt ökas med ondt. — Till sommaren hoppas vi att få tillbaka våra barn både från norr- och söderut.

Förlåt dessa sammanradsade rader under en moment, då tiden skyndar mot posttimmen sedan jag först skrifvit till Disa och min son Löjtnanten, som är i Fellingsbro.

Med aktning och vänskap har äran teckna

Min bästa fru Hebbes ödmjuka
tjänarinna
Anna Mbg-Tegnér.

*En egenhändig betäckning från
Tegnér*

Tegnér lefde ännu ett och ett halft år. Något spår af skrifflig förbindelse mellan de båda vännerna under denna tid förefinnes dock ej.

"Jag minnes så väl", säger Signe Hebbe, "då underrättelsen nådde oss om Tegnér's död." Det var i hemmet vid Kornhamnsborg och det var Lars Johan Hierta som kom med underrättelsen. "Den impulsiva moster Pella* föll till Onkel Hiertas bröst och grät. Mamma gick tyst in till sig —"

(Forts.)

Torpare hos en bonde.

Skiss af ALBIN WIDÉN.

DET FINNS MYCKET, SOM ÄR SVÅRT och besvärligt här i världen, men om ni frågar Jödde på Fälla, så får ni veta, att det dock inte finns någonting värre, än att vara torpare hos en bonde.

Och Jödde är kompetent att bedöma den saken!

I sin ungdom var han borta på herregårdar och tjänade dagsverksdräng och såg, hur herregårdstorparna ha det. Och det är alls inte illa, ty de sitta lika bra som kronatorparna i det fallet, säger Jödde. Men efter några års herregårdstjänst, begaf han sig hem till Smålandsdalen igen och skulle till att gifta sig.

Och nu börjar eländet!

Det vill säga, själfva eländet såg inte ut som något elände till att börja med, och anbelangandes äktenskapet, så var det inget som fallerade. Johan Turs Kristin, som han skulle ha, var en duktig flicka, som kunde både det ena och det andra, och därtill såg hon bra ut. Visserligen hade hon ingenting att komma med till boet. Men det hade inte Jödde heller för resten, så det var ju ingenting att tala om.

Långt uppe i Storskogen ligger en liten göl. Därbredvid har för länge sedan legat ett litet ställe, som kallats för Sjöfälla eller vanligen bara Fälla. Det är längesedan nu, sedan någon bodde där. Af de gamla husen är bara ett stenrös efter spiselmuren kvar, och åkerlapparna äro igenlagda och igenvuxna.

Däruppe hade Jödde gått och fått sina idéer. Han tyckte om att fiska i sin ungdom, Jödde, och han hade ingenting emot att tjufskjuta heller, om det kunde ske så, att ingen annan fick nys om det. Däruppe

* Petronella Åstrand, Vendela Hebbes yngre syster. Hon var en högt värderad och afhållen medlem af Hebbeska familjen under många år, eller till år 1852, då hon ingick äktenskap med hofrättsrådet Carl Oskar Lagerbjelke.

vid Fälla var allt bra beställt i den vägen. I gölen var godt om fisk, men sällan fiskade någon där. Rundt omkring i skogen var godt om vildt, som dock fick gå i fred för det mesta.

En kväll var Kristin däruppe och spankulerade. Och hur det var, så tyckte väl Kitta inte så illa om'tet heller.

Alltnog, följande dag kom Jödde inkليفandes till Karl Petter i Dalen, ty Fälla låg på hans ägor. Och när Karl Petter efter en stunds tystnad på ett fint sätt uttalade sin undran med hänsyn till orsaken af det angenäma besöket, lade Jödde fram sina funderingar utan omsvep.

"Si, saken är den", sa Jödde, "att Kristin Johan Turs och jag ska flytta hop till våren, å vi ha nog tänkt på te å skaffa oss ett litet ställe. Vi ville helst ha ett, som vi kunde bruka upp själfvandes förstås, å nu ha vi nog haft våra tankar ve Fälla här uppe vid skogsgölen, som ju I, far, inte har någon användning för. Kontant kan vi ju inte ta'et, men om ja kunde få göra dagsverke först, så kunde vi ju skarpa opp oss och lösa in'tet om några år. Ja tror, att arbetet skulle löna sig, va min del anbelangar å I, far, har ju inte nån användning för åkerbitarna, för I hvarken slår dem eller betar dem. Hva säger I om'tet?"

Ja, Karl Petter tog sig en funderare.

Dom där bitarna hade han ju egentligen tänkt så skog på, men det var ju bra att slippa det besväret också. Fisken och vildtet kom förstås att få sitta emellan, men det kunde ju göra detsamma, ty det tog han ju inte tillvara ändå. Dagsverkena kunde vara lika bra som pengar, för dom kanske han kunde slippa skaffa sig en drängpojke, som han annars hade tänkt. Till på köpet fick han ju dagsverkena alldeles som gratis, ty värdet på torpstället fick ju Jödde arbeta upp själf. Och lösepengarna, som Jödde gnodde ihop så småningom, de skulle komma ackurat som en present.

"Ja," sa Karl Petter, "jag är inte den, som vill hindra folk att ta sig fram i världen. Du får öfverta Fälla med hvad därtill hörer i skog och åker. På det viset får du ju timmer till husen med. Första året behöfver du förstås inga dagsverken göra. Häst till de nödvändiga sysslorna i förstone får du hos mej, mot det att du hjälper mej med slåttern te sommarn. Sen får vi väl göra upp vidare längre fram, när du fått fresta på'et. Lycka till!"

Hvem kunde väl vara gladare än Jödde!

Det var på försommartiden, som detta hände, och Jödde var då dräng hos en bonde i Smålandsdalen. Han fortsatte förstås med sin tjänst, men om kvällarna begaf han sig upp till Fälla och började hugga skog dels för att skaffa sig stämpel och dels för att få timmer till husen. På morgonsidan sof han ett par timmar, och sen begaf han sig iväg hem till bonden och arbetade som vanligt.

Han var en kärnkarl, Jödde!

På förhösten bröt han upp några af de gamla åkerlapparna, som legat obrukade så länge, och på dem sådde han råg. Om vintern timrade han sig en sluga och en liten lagård. Och när det började våras, slutade Jödde med drängtjänsten och flyttade upp till Fälla med sin Kristin. Lysning och vigsel hade ägt rum förut.

Jojo, "gifta sig och ta sig en gris", säger stäfvat, men hvar skulle de nygifva få grisen?

Den saken hade emellertid Jöddes husbonde tänkt på, och därför gaf han drängen en liten grisakulling i bröllopspresent. Från

andra håll skänktes möbler och lite annat bohag, och därför blef det ett rätt stort flytflask, som kördes upp till Fälla.

Nu kanske det skulle passa med en vacer beskrifning om de unga nygiftas lycka i det egna hemmet, o. s. v., men det få vi hoppa öfver. Fälla var precis inget paradishvarken i det ena eller andra afseendet, och ibland var det smått om bitarna både till dem själfva och till grisen.

Men Jödde låg i och trälade, bröt mark och dagsverkade hos bönderna i dalen, fiskade och jagade både lofligt och olofvades.

Och Kitta var inte sämre.

Hon arbetade med som ett manfolk, och fruntimmerssysslorna skötte hon desslikes.

Och hur det nu var så slog emellertid rågen väl ut, och Jödde fick bra betalt för sina skinn. Året därpå, då flere åkerbitar voro uppbrutna och Kitta fick sin förstfödde, gack Jödde åstad till sommarmarknan och köpte en ko för kontant.

Den dagen var det fest i Fälla!

Men dagen efter kom Karl Petter i Dalen klifvandes, ty han hade fått nys om saken.

"Goda," sa Karl Petter, "du gnor för två, å har longe kommit en bra bit på vägs med Fälla."

"Ja," sa Jödde, "nu har jag bå en pojke å e ko."

Karl Petter skulle förstås se på de nykomna. Sen gick han, men dessförinnan sa han:

"Ja, nu Jödde, när du har så pass mycke uppodling å longe skaffat dig e ko, så tycker ja, att det inte är för mycket, om du gör en da i veckan för torpet, efter hva vi talades vid om."

En dag i veckan året rundt, det blefve allt ett bra tillskuret arrende för Fälla, tänkte Jödde. Men å andra sidan hade han ju fått så mycke hjälp, så det kunde ju inte vara så obilligt heller.

Och så kommo de öfverens om, att Jödde för nästa år skulle göra ett dagsverke i veckan.

Jödde höll förstås öfverenskommelsen, men ingen ska tro, att Fälla blef lidandes på det. Torparn gnodde värre än nånsin förr. Han sprängde och bände sten, hägnade gärdsgårdar och dikade och arbetade sig till utsäde hos bönderna i dalen. — Nästa år blef också ett synnerligen godt år både med jordpäronen och säden. På en åkerlapp hade Jödde sått to. Den bröt Kristin och spann med, och lite annat fick de ju också, som de kunde sälja.

Allt tycktes gå väl i händerna för de båda i Fälla. Nästa sommarmarknad var Jödde åstad och köpte en ko till, äfven den för kontant. I samma vefva födde Kitta sin andre son.

Dagen efter kom Karl Petter i Dalen larfvandes upp till Fälla.

"Ja har hört, att Kitta fått en liten," sa han som inledning.

"Ja, det äger nog sin riktighet," sa Jödde, "Och koa nummer två har kommit också," tillade han, för han förstod förstås hvar å det lutade.

Karl Petter skulle förstås se på de nykomna. Sen gick han, men dessförinnan sa han:

"Ja, nu Jödde, när du fått torpet så godt som i fullt bruk, å longe har två kö, så är det efter min mening inte mer än rättvist om du gör ett dagsverke till i veckan."

Två dagsverken i veckan året rundt!

Det blefve ju arrende som för en liten åttring, tänkte Jödde. Men å andra sidan så sått han ju inte i gärdsgården heller, och

Från Finlands

ödeskamp. ☉

1. Kommendanten för Uleåborgs stad, löjtnant Schaumann. 2. Finska kvinnor, som vid de hvitas intagande af en rysk kasärn påträffades i densamma fullständigt nakna bland 800 ryska soldater. 3. Exercisöfning af hvita i Uleåborg före deras afresa till fronten. 4. Det i Uleåborg brända kvarteret, där Telefoncentralen, Na-

vigationsskolan och fem andra byggnader nedbrändes till grunden. 5. Interiör från en rysk kasärn, nu fångläger åt ryska soldater. 6. Ryska soldater och matrosar, som deltagit i striderna vid Uleåborg, af ståndrätten dömda för rånmord, spioneri, mordbrand och militär provokation. Pressfotobyråns foto.

Från scenen och estraden

EN NY HELENA I OFFENBACHS klassiska operett om Spartas bedårande drottning skulle naturligtvis sätta fart i Stockholmspubliken, om det nu strängt taget behöfs någon särskild driffjäder för att locka det nöjeslystna Stockholm man ur huse. Teatrarne lefva i en hausse-period, alla program gå, äfven de mera värdefulla, så att man vore frestad tro, att en högre estetisk kultur håller på att blomma midt i den politiska okulturen.

Nå, hvad estetiken i "Sköna Helena" beträffar, lyfter den näpeliggen fantasien upp i mera ideella rymder, den slungar tvärtom det sublimes hufvudstupa till marken, men gesten har sitt behag, emedan slungan heter satir och spiritualiteten är dess förare.

En ny Helena är emellertid icke lätt funnen, det bevisar bäst det långa tidsrum som förflutit sedan Anna Norrie i sin skira peplos kastade glans öfver den respektlösa offenbachiaden. Den nya Helena i fröken Anna-Lisa Mattsons person blef en angenäm öfverraskning. Den välformade gestaltens drottninglika hållning, ansiktets pikanta fägring, röstens klangskönhet och betydande volym - hvad kan man mer begära af en ung försökerska. Men hon gaf mera. Hon hade en ovanligt ren diktning, hon sjöng partiet med mycken säkerhet och det dramatiska i rollen blef ej heller försummadt, äfven om spelet ännu saknade individuell uppfattning. Debuten var alltså synnerligen lofvesrik. Mindre lycklig var herr Carl-Axel Lundin, hvilken debuterade i Paris' roll. Där finns tveksamt utan åtskilligt att göra af åtminstone i fråga om röstmedel. Dramatiskt är debutanten ännu ett oskrivet blad. Herr Ringvalls jovialitet i Calchas' roll har inte legat af sig, herr Textorius' skapade en djärf och rolig karrikatur af Menelaus, fröken Case var en förträfflig

Anna-Lisa Mattson som Sköna Helena. Almborg & Preinitz foto.

Orestes och herrar Kinch och Schröder ett par roliga Ajaxar i munter spex-stil. Operetten har bestått en vacker uppsättning.

Vasateaterns nya program, ett ungerskt lustspel, "Profryttaren", af Emerich Földes, ger en småborgerlig interiör från Budapest, som sträfvar att taga afstånd från farsens stolliga förvecklingar och stället vara en komisk sedebild ur ungerskt småborgarlif. Det besitter den sympatiska egenskapen att inte lofva mer än det kan hålla, och så har det en verkligt rolig figur, nämligen profryttaren själf, som herr Winnerstrand tjänar författaren med att offra några af sin talangs bästa egenskaper på.

Richard Strauss' Alpsymfoni uppfördes här f. f. g. å Kgl teaterns fjärde symfonikoncert utan att väcka hälften af den uppmärksamhet, hvarmed tonverket lär ha mottagits i Tyskland. Det berodde kanske på att denne musikens Richard II syndat för mycket på nåden härstädes med sin Salome och sin ej mindre bisarra husliga symfoni, två alster af en hänrymlöst experimenterande teoretiker, som i likhet med de futuristiska målarna sökt suggerera en lättledd publik med sina hokus pokus.

I Alpsymfonien har Strauss emellertid räddat sig upp i renare luft, där fjällens skönhetsvärld med dess gröna idyller och prunkande flora, dess majestät och solglans, dess dånande oväder och andaktsfulla ro skänkt hans ingifvelse förmågan af verkligt skapande. Någon nämnvärd originalitet företer ingen af satserna, men där finnas vackra melodiska inslag i den öfverrika orkesterväfven och flera naturmålningar äro synnerligen effektivt gestaltade.

Programmet inleddes med Smetanas soliga förspel till "Die verkaufte Braut", hvarefter följde Variations symphoniques för piano och orkester af Cæsar Franck, hvilken luftiga och graciösa dikt folkades ypperligt af hr Uno Sundelin och hofkapellet.

Denne pianist gaf några dagar senare en egen konsert och ådagalade ånyo sina stora pianistiska egenskaper särskildt i fråga om föredragets kraft och bredd.

ARIEL.

"Höstsol" ålder-

DE SCENISKA ARTISTERNA ha som bekant bildat en förening "Höstsol", hvars syfte är att åstadkomma ett ålderdomshem för tiljans folk att söka skydd i på gamla dagar, när det uppslitande teaterarbetet utfömt deras krafter. Det är i sanning ett behjertansvärdt mål, som Thalias tjänare sträfva emot. Den sceniska konstnären är ofta en sangviniker, som har svårt att inrätta sig med tanke på den tid, då ridån ej längre går upp öfver hans arbete och rampljuset icke längre bestrålar honom. Ålderdomen, som då väntar honom efter triumferna, kan bli

domshem i Täby.

bitter nog i ensamheten och utan ekonomiska resurser, som han mången gång står. Höstsol vill bidraga att lindra hans bekymmer, ge honom ett hem, där han har trygghet och där han finner något af den komfort, som tillhör livets dagliga behof. Genom Gustaf Fredrikssons förut omnämnda donation har planen nu blifvit så stadgad, att föreningen i dagarna kunnat inköpa Sasta gård att apteras till ålderdomshem. Egendomen ligger nära Täby station invid den vackra Valentunasjön och gör ett alltigenom inbjudande intryck.

A. Stålborg foto.

Porträtt till dagskrönikan.

20,000 kr., Eugeniahemmet 10,000 kr., Föreningar för lytta och vanföra 10,000 kr., Idiohemmet 10,000 kr., Tjänarinnehemmet 10,000 kr., Prins Carls uppfostringsanstalt 10,000 kr., Kronprinsessan Lovisas vårdanstalt 10,000 kr., Hemmet för hereditärsfyllistiska barn 10,000 kr., Israelitiska ynglingaföreningen 10,000 kr., Mosaiska församlingens sjukhjälp- och begravningskassa 10,000 kr. samt Mosaiske Drengeskolen i Köpenhamn 10,000 kr.

Stårhuset tillhöriga fastigheten Katrinelund på Lidingö skall säljas och 1/10 af köpeskillingen tillfalla sommarkolonien för judiska barn, hvar efter återstoden fördelas mellan skolofskolonier i Stockholms olika församlingar. Till en del personer skola utgå dels lifräntor dels konstanta belopp. Återstoden af förmögenheten tillfaller Stockholms högskola. Denna donation torde komma att uppgå till 1,500,000 å 2,000,000 kr., hvaraf en del lifräntor dock skola utgå till vissa personer.

En ädel kvinna har gått bort i fru Caroline Wijk, född Dickson, som den 28 februari afled i Göteborg i en ålder af 72 år. Fru Wijk var änka efter grosshandlaren, före talmannen i riksdagens Andra kammare Olof Wijk och sörjes närmast af sonen grosshandlare Hjalmar Wijk och dottern grefvinna Ella von Rosen. För knappt två år sedan ihågkom fru Wijk sin hemstad Göteborg med den storartade gåfvan af 700,000 kronor till byggande af ett nytt konsert-hus.

Det stora sjuksköterskehemmet, som håller på att byggas i Göteborg är också en gåfva af fru Wijk. Om hennes varma intresse för kulturella ändamål vittnar Milles "Vingarna" genom hennes försorg rest på Bastionplatsen i Göteborg.

För de många, som aldrig förgäfvades värdjat till fru Wijks goda hjärta, är hennes bortgång en stor förlust. Hon kände alltid varmt och tänkte högt om människorna. Icke många finnas som hon. Icke många lämna ett så varmt och vackert minne efter sig som fru Caroline Wijk.

Kommendörkapten Harald Åkermark har som bekant spelat en framstående roll som en af svenska regeringens underhandlare på Åland, där hans manliga, rådjiga uppträdande räddat mer än en vansklighet situation och gjort honom ytterst populär, främst bland de tacksamma ålänningarna, men äfven i hans eget land.

Fru Ingeborg Petrelli, född Eketrä, som den 3 mars fyllde 70 år, bär ett namn, som för den med svensk hemslöjds utveckling förtrogne har en synnerligen fullödig klang. En gång för länge sedan var fru Petrelli som fröken Eketrä en representativ och kunnig föreståndarinna för Handarbetets Vänner, en post som hon lämnade 1891, men hennes arbete för svensk hemslöjd inskränker sig icke till denna period. Fru Petrelli har som man torde veta, specialiserat sig på de svenska spetsarna, och Föreningens för Svensk Hemslöjd numera berömda knyppelskola i Fifvelstad i Östergötland är hennes verk. Det var i sista minuten, som konsten att knyppa de gamla fina Vadstenaspetsarna, dessa spindelväfslätta, rikt mönstrade skapelser räddades af fru Petrelli från glömskan. Under resor i Östergötland har hon lyckats samla de spridda resterna af Sankta Birgittas arf till östgötakvinnorna. Det fanns vid tiden för fru Petrellis första forskningar endast en gammal gumma kvar, som fullt behärskade den konstnärliga vadstenatekniken. Fru Petrellis smak och kunskaper ha äfven i stor utsträckning tagits i anspråk för åtskilliga uppdrag såsom ledamotskap i Svensk Hemslöjds jury och dylikt.

Kommandörkapten Harald Åkermark.

Ingeborg Petrelli.

Sophie Heckscher.

Caroline Wijk.

En kvinnlig donator i stor stil bland de många, som på senare tid framträd, var den nyligen bortgångna fru Sophie Heckscher. Såväl för kulturella som för filantropiska ändamål har den aflidna sörjt genom sitt testamente och den lista på ihågkomna institutioner, som här meddelas är imponerande: Stockholms handelshögskola 200,000 kr., Centralförbundet för socialt arbete 100,000 kr., Stockholms sjukhem

det kanske inte vore så obilligt, och rätt ska en ju göra för sig.

Och så kommo de öfverens om, att Jödde för nästa år skulle göra två dagsverken i veckan.

Så gick ett par år.

Jödde gnodde och trälade som aldrig förr, fast det redan kunde synas på honom, att han snart skulle slita ut sig. Kittas var inte så mycke med numera, hvad utomhusarbetet anbelangade åtminstone, fast sparade sig gjorde hon inte. Men den tredje barnsängen tog knäcken på henne, och alltsedan var hon lite skral. Och inte blef hon bättre efter att ha fått sin fjärde, förstas!

Emellertid hade Jödde grävt ett stordike, och därmed fick han en liten mosse torrlagd och odlingsbar. Förut hade han lagt på kalfvar, så han hade nu ett par stutar.

När han nu på sommaren skördade den första hafren på mossen, blef det auktion efter en bonde i dalen. Jödde gaf sig åstad dit, och när han gick därifrån, ledde han hem sin tredje ko.

Dagen efter kom Dala-Karl Petter larfvandes upp till Fälla.

"Det artar sig bra för dej, Jödde," sa han som inledning.

"Ja, Kittas är ju lite dåli, annars har ja just inte å klaga på," mente torparn.

"Din nye mosse var allt ett bra tag," fortsatte Karl Petter.

"Han är bra sur."

"Blir bättre med täckdiken. — Du har ju tri kö nu?"

"Ja, fast det ä då väl mycke med så här lite betesmark."

"Å stutar har du?"

"Kan inte vara utan till småkörslorna."

På det viset resonnerade torparn och bonden ett bra tag. Slutet blef emellertid,

att de kommo öfverens om att Jödde hädaneffter skulle göra tre dar i veckan för Fälla.

Jödde jäklades förstas och buktades mycket, innan han gick in på någonting sådant, men till sist måste han ju ge med sig.

Hva skulle han förresten göra?

Kontrakt hade de ju inte sej emellan, och flytta hvarken kunde eller ville Jödde.

Fast det var då väl mycket förstas, att göra tre dar i veckan för ett så litet torp som Fälla. En krona om dan i arrende. Det var tacken för arbetet!

Men det kunde inte hjälpas.

Jödde var inte den, som släppte taget. Tre dar i veckan var han i Dalen och dagsverkade, men det oakadt hann han likväl med att ge Fälla full brukning.

Så gingo några år, fast här är inte plats att i detalj beskrifva hur Jödde fortsatte med att arbeta upp sitt torp. Pojkbytingarna voro ju små ännu, men de fingo arbeta och slita öfver förmågan, de också. Och Kittas gnodde på, hon med, fast hon var lite krasslig. Hon hade Jödde att köpa en separator, och sen kärnade hon smör så rent och fint och godt, att handlingsmannen i dalen betalade några öre mera för hennes smör, än hvad han gaf bondmororna för deras hårdsaltade driitlar.

Just den där lilla öfverbetalningen var Kittas stollhet. Och så småningom började hon ligga öfver Jödde med böner, att han skulle köpa en ko till.

Men i förstone ville Jödde inte höra på det örat. Han tyckte förstas, att det var nog med tre dagsverken i veckan för torpet, och det kan man inte förtänka honom.

Så begaf det sig emellertid den sommaren, som det nu är fråga om, att en bonde i Smålandsdalen fick amerikafeber och skulle

sälja af. Någon auktion blef det inte, ty köparen af gården, skulle äfven öfverta det mesta af lösöret och nästan alla djuren.

Men innan bonden reste, ställde han till med ett ordentligt flyttkalas, och äfven Jödde i Fälla var där.

Hur det nu var, anlingen Kittas böner eller de långa afskedssuparna hade inverkan på Jödde, det vill jag lämna osagdt. Men vid det kalaset tillhandlade sig Fällatorparen en af korna, som inte amerikabondens efterträdare skulle köpa.

Priset var inte högt och hon var bra, så med köpet var det ingenting som fallerade. Men i alla fall var det Jöddes fjärde ko, och Jödde hade nog sina små tankar om följderna häraf, där han gick och ledde hem sin nyförvärfvade egendom.

Och så fick han en idé!

"Bäst att gripa tjuren vid hornen," tänkte Jödde. Dagen efter kalaset gick han ner till Dalen, fastän han då inte skulle göra dagsverke där.

"Goda," sa Jödde. "I går köpte jag mig e ko till. Det är mi fjärde ko. Hva säger I om dä, Karl Petter?"

"Jaså, du har kommit så långt," sa Karl Petter. "Fälla är ju lika bra som en åttring, nu. Du får väl mycket på såd å jordpäron?"

"Ja, jag har legat i å gnoft å lite ska en väl ha för sitt arbete," mente Jödde.

"Jaja, jaja, jaha," sa Karl Petter. "Fälla är också ett ställe, som är värdt att lägga ner arbete på. Du kanske har, så du vill lösa in'et när som helst?"

"Änä, så fort går dä inte. De här många dagsverkerna ger en ju ingen tid att samla pengar på. — Hur mycke ville I ha för torpet."

"Ja, säj dä! — Si jag har tänkt mig saken ordnad som så, att du hädaneffter skulle

Textilkonsten i saga och sägen. Några anteckningar af Maria Coffin.

(Forts.)
DET HETER I VISAN OM STOLTS ELSE:

"De Klosterjomfruer lærte mig at sy"
och om en ungmö vid namn Valborg förtäljer en annan visa, att

"hun sattes i Kloster ind,
som hun skulde Sømmen lære,

De lærte hende Slynge og Søm,
de lærte hende læse i Bog — — —"

De svenska kvinnorna hafva ju af gammalt haft stort anseende för skicklighet i slöjd — något som vår gamle häfdatecknare Olaus Magnus äfven framhåller.

Förflytta vi oss i detta sammanhang något längre fram i tiden, så föreligger från 1758 en uppgift, att då blef i Sverige spunnet ett stycke lingarn, som var 4000 alnar långt och så fint, att det icke vägde mer än 1 lod.

Emellertid anser sig en dansk förf. från 1787 föranlåten till följande skarpa satir:

"Oldtiden havde en god Skik,
Huslighed klædte en Fyrstinde.
Til al den Stads hvori hun gik
selv hendes Højhed maatte spinde.
Smaapiger bruge nu Fødderne nok,
mon de kan dreje den snurrende Rok?
Særkeløs blev de, om det gik
efter hin gamle gode skik."

Folksagorna, som bevara så många drag af en svunnen kultur, meddela ej sällan skildringar af textil innebörd. Främst tänka vi väl på vår gamle vän H. C. Andersen, och då gör sig sagan om "Kejsarens nya kläder" strax påmind. Han berättar också den i så många varianter förekommande sagan om de elfva bröderna, som af en elak styfmoder förvandlats till vildsvanar och hur deras enda syster får veta medlet för deras räddning. Af brännässlor, som hon figande plockat och sedan bråkat med fötterna skall hon spinna och slicka pansarskjortor, en för hvarje broder och kasta dem öfver svanarna, så skall förtrollningen vika från dem. Denna saga bringar i erinran en tid, då nässlans liksom dess frände hampans fågor bereddes för användning i hemslöjden. På somliga trakter lär nässellärft (nättelduk) länge hafva bibehållits. I början af 1800-talet skall sådana väf hafva tillverkats och äfven före-

.....
göra fyra dar i veckan för stället, tills du kunde lösa in'et. Då får du göra när som helst, å femtusen kan väl inte vara för mycke för en så välfallen liten gård."

Hva skulle Jödde säga om ett sådant resonemang?

Han vred och vände på saken men med Dala-bonden kunde han inte komma någon hvart. Och slutet blef den öfverenskommelsen, att Jödde skulle göra fyra dar i veckan för torpet, till dess att han kunde lösa in det.

Jödde är nu så godt som utsliten, och någon tid öfver för honom till extraarbete blir det förstås inte. Han har ju Fälla och så godt som Dalen med att bruka.

Men Jödde är en kärnkarl och han klagat precis inte. Lite småslantar på kistebotten snålar ju Kitta och han alltid in, och så vänta de på, att bojkarna ska bli stora och hjälpa till på allvar.

Skulle du emellertid träffa honom och slå dig i språk med honom, så kan du dock vara öfvertygad om, att han råder dig, att hvad du tar dig till i världen, så bli då för all del inte torpare hos en bonde!

Spinnerska. Dansk kyrklig kalkmålning.

kommit som handelsvara på Fyen. Som industri lär tillverkningen i synnerhet hafva bedrivits i Norge och i Nederländerna, där man då odlade nässlor. Som bekant hafva de praktiska tyskarna nu under krigsåren upptagit nässelodlingen för textila ändamål, och våren 1917 väcktes förslag i Danmark om rationell odling af nässlor i skogarna, närmast för att ersätta den nu svåråtkomliga bomullen. Förslaget resulterade i statsanslag till Polyteknisk Laereanstalt, som under sommaren gjorde omfattande experiment i Rude

Spinnerska. Svensk kyrklig kalkmålning.

skog för utvinning af fågorna ur nässlor som skördats i skogen.

Men vi återgå till sagorna och finna i den Grimmska samlingen "Dornröschen", där trots alla försiktighetsmått prinsessan råkar sára sig på tenen och därigenom drager öfver hela hofvet det öde — en hundraårig sömn — som blifvit förutspådt vid hennes födelse.

Mindre bekant är kanske sagan om "Sländan, skytteln och nålen." En fattig flicka ärfde dessa föremål efter sin fostermor. Vid den tiden drog konungens son ut för att söka sig en brud. Fattig skulle hon inte vara och ej heller rik, men på samma gång den fattigaste och den rikaste. Prinsen kom om-

Spinnerska. Olaus Magnus historia 1535.

Väfverska i 16:e århundradet.

sider ridande förbi flickans stuga och såg henne genom fönstret sitta och spinna.

När han ridit bort kom hon att tänka på några rim, som den gamla ofta upprepat, när de sutto vid arbetet, och hon begynte nynna för sig själf:

"Slända, slända, flyg ut, flyg ut,
för en friare till mitt hus!"

Hvad hände? Sländan flög genast ur hennes hand och ut genom dörren, dansade öfver fälten och drog en gyllene tråd efter sig. Flickan tog då skytteln och satte sig att väfva.

Sländan dansade alljämt vidare, och just som tråden tog slut hann hon upp prinsen. "Hvad ser jag?" utropade han, "sländan vill väl visa mig vägen?" Han vände om och red tillbaka längs den gyllene tråden.

Men flickan satt och sjöng:

'Skyttel, skyttel, löp af och an,
hämta hit min fästeman!"

Genast sprang skytteln ur hennes hand och for ut genom dörren. Men på tröskeln började den väfva en matta så vacker, att man aldrig sett maken. På båda sidor blommade rosor och liljor och i midten slingrade sig gröna rankor på guldgrund. Bland dem sprungo harar och hjortar och i grenarna sutto brokiga fåglar.

Sedan skytteln sprungit bort hade flickan satt sig att sy, och då sjöng hon:

"Synål, synål, spetsig och fin,
pynfa stugan åt friarn min!"

Då sprang nålen ur hennes hand och for som en blixot omkring i stugan. Snart voro bord och bänkar öfverdragna med grönt kläde och stolarna med sammet, och fönstren hade fått sidengardiner.

Knappast hade nålen sytt det sista stygnet förrän flickan genom fönstret fick se de hvita fjädrarna i prinsens hatt. Han steg af hästen och skred öfver mattan in i huset. "Du är den fattigaste och den rikaste" sade han till flickan, "du skall bli min brud."

I denna skildring lägger man märke till mönstret på den så hastigt framtröllade mattan. Ros, lilja, bladverk, hare, hjort, fåglar äro ju motiv, som allmänt förekomma i allmogeslöjden.

Och hvad är väl denna vackra saga annat än en lofsång till den husliga flitens ära?

Äfven i folkvisan äro de textila sysslorna förevigade. Vi hafva redan förut erinrat här om och påpeka äfven visan om de två konungadöttrarna, som "intet kunde brygga och intet baka, men alla sorters silke väl ihopmaka". En viss hurtig arbetsfart hvilat öfver framställningen.

"De satte i väfven och det gick i fläng,
de satte på skeden, och det gick i sväng.

Den yngsta hon trädde på sked och på skaff,
den äldsta hon slog det första slag med kraft,

Det första slag hon uti silkesväfven slog,
där satte hon i skön måne och sol.

Det andra slag hon uti silkesväfven small,
där satte hon uti drottningens namn.

Det tredje slag hon uti silkesväfven väf,
där satte hon in både fåglar och trä."

(Forts.)

Rättelse.

I Signe Hebbes memoarer i Idun n:r 8 blef ett engelskt citat, utdrag ur Hilda Wijks bref, till följd af ett korrekturfel något förvanskadt. Citatet skall lyda: I have friends but what are they compared to one dear beloved friend, of whom I'm more etc.

IDUNS SKÖNHETS- INSTITUT.

(Forts.)

N:r 340. Jag har flera gånger försökt med er djupandningsgymnastik men kan omöjligt fortsätta därmed, ty strax efter det jag försökt pressa luften mot halsens och bröstets muskler, får jag svindel och blir illamående. Gör jag rörelsen fel eller hvad är att göra? undrar en Bekymrad ungdom.

Beskrifning på djupandning återfinnes i svaret på 338. Ni får försöka att så småningom vänja er vid rörelsen, göra den sakta och varligt samt ej så länge i början. Att den har sin stora nytta med sig liksom hvarje annan gymnastik under djupandning är otvifvelaktigt.

N:r 341. Finnes något effektivt medel mot röda händer och röd näsa?

Besvärar mycket af detta onda och tillika af kalla och fuktiga händer. E. J.

Om er röda näsa kommer af frost bör ni badda den med hett vatten om kvällarna och sedan smörja in den med hydrozonsalva. Beror det af andra orsaker, bör ni vara noga med er diet, ej förtära hetsig mat och dryck, taga daglig motion i friska luften och undvika förstoppning och hårdt åtsittande kläder. Här ett medel mot röd näsa, om det ej är frost i den: Salmiak 4 gr., garfsyra 2 gr., glycerin 56 gr., rosenvatten 84 gr. Vaddkompresser doppade i vätskan läggas på om natten. För att om dagen dölja det röda kan ni smörja näsan med fett och pudra öfver den något. — Medel mot fuktiga händer: Rosenvatten 168 gr., flädervatten 56 gr., benzoetinktur 14 gr., garfsyra 0,6 gr. Härmed ingundes händerna flera gånger om dagen, hvar efter pudras med viol-talkpuder.

N:r 342. Hvad skall jag göra för

att få vacker naturlig färg på mina naglar, som äro nästan hvita? Tacksammast för recept som jag kan tillreda själf.

Ni får era naglar vackra genom att manicurera dem en gång i veckan, hvilket ni själf kan utföra på följande sätt: Håll först fingrarna i en skål med ljumt tvålsvatten, tillsatt med litet borax. Därpå klipper ni naglarna i oval, spetsig form och filar dem med ett nagelspån af sandpapper. Håll åter fingrarna i det ljumma vattnet, tills skinnen kring naglarna blir mjukt och kan skjutas ned, hvarvid afsöndringen under hudvecket skrapas bort. Hårtill får ej användas något hvasst instrument utan ett sådant af ben eller trä, och nedskjutningen måste göras helt försiktigt, att ej huden spricker. Nu påstrykes nagelpomada och sedan poleras (med en nagelpolerare klädd med sämskskinn) med nagelpulver. Naglarnas glans underhålls sedan enbart med nagelpoleraren, tills ny behandling fordras. — Både nagelpomada

och polerpulver fås billigare i parfymhandeln än hvad man kan tillreda själf, men se till att det senare ej har för stark röd färg.

N:r 343. 1) Vågar jag be Fru Skönhetsdoktorn om råd för massage af mina magra armar, som jag gärna ville ha något fylligare. — 2) Hur skall jag få mina fullt friska tänder verkligen hvita? Borstar dem dagligen med oxgenolpulver, men de förbli gulhvita. — 3) Slutligen vore jag tacksam för något medel mot munsår. Nyblifven prenumerant.

1) Bättre än massage för magra armar är att upparbeta deras muskler med gymnastik och allra helst husligt arbete af alla slag. Rödd och simning om sommaren är mycket att rekommendera. Se f. ö. svaret på frågan 312 i n:r 2. — 2) Ni kan försöka ett gammalt bepröfvadt medel för att få tänderna hvita. Köp på apoteket pulvriserad björk-kol och borsta dem därmed och skölj dem sedan väl. Var glad att era tänder äro gulhvita, ty sådana

äro starkare än blåhvita. — 3) Så fört ni känner den minsta början till munsår, skall ni fukta en bit alun och därmed stryka läppen. Detta upprepas några gånger i timmen. I de flesta fall försvinner munsåret eller blir helt obetydligt. I fall af sårskorpa användes zinksalva eller borvaselin för att påskynda läkningen.

N:r 344. Vore mycket tacksam få noggrann beskrifning på pedicure samt få veta om det är verkamt mot hårdnader under fötterna.

Intresserad. Pedicure utföres ungefär som manucure hvad tånaglarna beträffar. Men hårdnaderna under fötterna tagas bäst bort med dagliga tvättningar af fötterna i varmt vatten och tvål och samtidigt gnida förhårdningarna med pimpsten. Ofta upprepad tvättningar äro vanligen nog för att få snygga tånaglar om de annars ansas väl.

N:r 345. Vore tacksam få veta medel mot stark härväxt på armarna liksom för generande härväxt i allmänhet. (Det nummer, till hvilket förut hänvisats i samma sak, har nämligen förkommit). Behöfver man ej frukta, att härväxten kommer tillbaka efter proceduren? Okunnig.

Här upprepas medlet mot generande härväxt: Svafvelbarium 90 gr., vatten 360 gr. Blandas med pulvriserad stärkelse till en tjock deg, som anbringas på åsyftadt ställe, där den får sitta tills den torkat, då den borttages och håren följa med. Hjälper ej för beständigt, måste upprepas vid behof. Om huden blir irriterad, påstrykes zinksalva.

N:r 346. Finnes något medel som absolut hjälper mot fräknar. De framträda mest på sommaren, men jag vill ej undvara solsen.

Mångårig prenumerant. Recept mot fräknar: Ichtyol 0,5 gr., Gelanthi 50,0 gr. Anbringas på huden som skydd mot solen.

N:r 347. Hur skall jag få en vacker hy? Jag har fräknar öfverallt, hur få bort dem? Marguerite.

Se föregående svar och börja innan solen blir för stark.

N:r 348. 1) Finns något medel mot stora bruna fläckar i pannan? De synas visserligen ej så mycket nu på vintern men framträda dess mer på våren och sommaren. Tvättning med vätesperoxid tycker jag ej hjälper. — 2) Har försökt receptet mot röd näsa med garfsyra, rosenvatten etc., men näsan blef bara värre och ömtäligare för kyla. Kersti.

1) Jag råder er att använda Gurkmjölk, som har en blekande verkan på huden. Se svaret på frågan 334 i n:r 5. Ett annat medel mot bruna fläckar och stark solbränna är följande: Lanolin 20 gr., vaselin 20 gr., vätesperoxid 10 gr. Anbringas på fläckarna med renad vadd eller på hela ansiktet när det behöfves. — 2) Er näsa är säkert röd af frost, i hvilket fall ni bör följa rådet i svaret på frågan 341.

N:r 349. 1) Hur få bort bruna fläckar i pannan? Vet ej om det är s. k. lefverfläckar. De framträda särskildt på sommaren. Har försökt vätesperoxid men utan resultat. — 2) Är Skönhetsdoktorns salva af tannin, lanolin och söt mandelolja bra mot stora ansiktsporer? — 3) Kan jag få ett tillförlitligt recept mot mjäll? Det hopar sig kring hårfästet trots tvättning och borstning hvarje kväll. Har använt Azymolstimulus, tyckte det var bra, men nu säges det att den är så förfalskad, så jag vågar ej använda den. Svafvelpomada skall ju vara bra, men håret blir ju så otäckt fett af det. Dalatös.

1) Se föregående svar. — 2) Den salvan är egentligen för slapp hud. Men äfven i detta fall är Gurkmjölk bra. — 3) För att befria ert hår från mjäll bör ni sköta det enligt svaret på frågan 331 1) i n:r 5. Att tvätta det hvarje kväll bara irriterar hårbotten. Gör ni det grundligt efter beskrifningen är det nog med ett par gånger i månaden först och sedan regelbundet en gång i månaden. Svafvelpomadan bör användas sparsamt, egentligen blott sedan håret blifvit tvättadt och torkadt, och äfven då i ringa mängd.

N:r 350. Vore tacksam för upplysning, om något säkert medel finnas för aflägsnande af bruna fläckar, s. k. skönhetsmärken, i ansiktet. Har nog haft sådana sedan jag var barn, men med åren framträda dessa tydligare och uppkomma fler och fler. Snälla Fru Skönhetsdoktor, ge mig ett godt råd! Inga lill.

Svårt att veta om det är s. k. lefverfläckar eller, eftersom nya uppkomma, en hudsjukdom. De medel som stå i svaret på frågan 348 äro åtminstone ofarliga, försök det senare, men om det ej hjälper råder jag er att vända er till en hudläkare. Om ni tror det är lefverfläckar, så här ett medel för sådana: Salicylsyra fuktad med alkohol eller glycerin läggas på renad vadd och bindes öfver fläckarna; får ligga på en half timme i taget. Upprepas till bättring inträder.

(Forts. efter Köksalmanack.)

HYLIN'S
Parfym i pulver

"GLOIRE"

(Odeur "La Couronne") utmärker sig för **den mest utsökta doft** som parfymertekniken hittills kunnat frambringa.

Möjliggör en **diskret** och **genomgående parfymering af kläder** och **hud** samt **lämnar inga fläckar** å ömtåliga väfnader.

"Gloire" parfym i pulver är **oumbärligt** för hvarje elegant dam.

Till salu i alla parfymaffärer.

Hylin & Cos F. A. B., Stockholm

REKLAM-KOSTYM AV EXTRA 1:MA MÖRKBLÅ HELYLLECHEVIOT MED KRAGE OCH MANSCHETTER AV MÖRKBLÅ SATIN.

Storlek år 3 4 5 6 7 8 9 10 11 12
Kr. 31:-, 32:-, 33:-, 34:-, 35:-, 36:-, 37:-, 38:-, 39:-, 40:-.

A/B NORDISKA KOMPANIET
GOSSKONFEKTIONSABD. 1 tr.

Kom låt oss
pröva på

de putsmedel som enligt förbrukarens utsaga ska vara marknadens bästa: Nordstjernans Metall, Zink-, Silver-, Spisel-, Kniv- o. Fönsterputs! I stora burkar till billigt pris. — Bliv förbrukare o. försäljare!

KÖKSALMANACK

Redigerad af
ELISABETH ÖSTMAN-SUNDSTRAND
Inneh. af Elisabeth Östmans Husmoderskurs i Stockholm.
FÖRSLAG TILL MATORDNING FÖR VECKAN 10—16 MARS 1918.

SONDAG. Frukost: Bröd; smör; ägg i läda med ansjovis och potatis; kaffe eller te. Middag: Kalfstek i gryta med glaserade morötter; potatis och gurka; petits-chouxpudding med citronsås.

MANDAG. Frukost: Bröd; marmelad; hafremjölsvälling; makaroni med tomat; kaffe eller te. Middag: Skärbönspudding med potatis och falsk hollandsä; äppelkompott med grädd och sockerkaka.

TISDAG. Frukost: Bröd; kaviar; pannbiff med lök och potatis; kaffe eller te. Middag: Silbular med sötsur sås och potatis; semlor med mjölk eller grädd och vatten.

I alla väder
är
Gahns
Maniol
det bästa
för huden.

ONSDAG. Frukost: Bröd; mes-smör; rågmjölsgrot med lingon och mjölk; stekt sill med potatis; kaffe eller te. Middag: Kalops med potatis; soppa på torkade körsbär med rågskorpor.
TORSDAG. Frukost: Bröd; kaviar; uppvärmd kalops (rester från onsdag) med potatis; kaffe eller te. Middag: Brynt hvitkålssoppa med köttkorf; polentapudding med saftsås.
FREDAG. Frukost: Bröd; mes-smör; strömmingsläda med potatis; kaffe eller te. Middag: Kroppkakor; röd sagosoppa.
LÖRDAG. Frukost: Bröd; kaviar; uppstekta kroppkakor; kaffe eller te. Middag: Tisdags-soppa; färsk sill i form med potatis.

RECEPT:
Petits-chouxpudding (f. 6 pers.). 15 gr. smör, 5 dcl. kokande mjölk, 6 msk. mjöl (60 gr.), 3-4 ägg, 2 msk. socker (30 gr.), skal och saft af 1/2 citron eller 2-3 bittermandlar.
Till formen: 1 1/2 dcl. socker (128 gr.), 1 1/2 msk. kokande vatten.

Beredning: Sockret lägges i en smord, något varm stekpanna, brynes lätt, hvarefter det kokande vattnet tillsättes, och härmed beklädes en elffast form. Smöret smältes i en kastrull, mjölken ihälles, får koka upp, mjölet ivispas under full koking och smeten får koka 5 min., hvarefter den upphälles och får svalna. Äggulorna nedröras en i sänder jämte sockret, det finrinda citronskalet samt citronsaften och massan röres 10 min. Sist nedskäras de till hårdt skum slagna äggvitrorna. Massan hälls i den beklädda formen och gräddas i vattenbad i ugn omkr. 40 min. Puddingen serveras genast den är färdig med vanilj-, citron- eller saftsås. — Om så önskas, kan puddingen stjälpas upp.

Skärbönspudding (f. 6 pers.). 1 lit. konserverade eller salta skärböner, 3 hela ägg, 70 gr. stötta skorpor, 20 gr. hvetemjöl, 25 gr. smält smör, 1/2 lit. mjölk (grädd och vatten), salt, socker, närsalt.
Till formen: 1/2 msk. smör (10 gr.), 2 msk. fint stötta skorpor.
Beredning: Bönorna förvällas och hackas fint. Äggen vispas, mjölken och de stötta skorparna tillsätts jämte de hackade bönerna, det smälta smöret och kryddorna. Massan hälls i en smord och brödbeströdd kastrull och puddingens kokas i vattenbad i ugn omkring 1 1/2 tim. Den uppstjälpes på varmt serveringsfat och serveras med falsk hollandsä.

Kalops (f. 6 pers.). 1 1/2 kg. benfritt oxkött (ref, lär eller märgpipa), 1 msk. salt (15 gr.), 1/4 tsk. hvitpeppar, 3 msk. mjöl (30 gr.), 3-4 rödlökar, 1 msk. smör (20 gr.), 8 kryddpepparkorn, 2 lagerblad, 6 dcl. kokande vatten, 1/2 msk. soja.
Beredning: Köttet, som bör hafva hängt, tills det är mörkt, förberedes på vanligt sätt och skäres tvärs öfver muskeltrådarna i omkr. 1 1/2 cm. tjocka skivor, hvilka bultas lätt på båda sidor och vändas i en blandning af kryddorna och mjölet. Löken skalas, hackas groft och brynes i smöret i en järnkastrull, kött-skivorna läggas i, vatten, vattent, blandadt med sojan, spädes på. Kastrullen sättes öfver frisk eld, så att vätskan hastigt kokar upp, köttet får därefter sakta koka med tätt lock, tills det är mörkt, eller omkr. 2 1/2-3 tim. Kalopsen lägges upp på varm karott, det mesta fetet skummas af såsen, som spädes, om så behöfves, och hälls öfver köttet. Serveras med kokt potatis.

Färsksill i form (f. 6 pers.). 8 färsk sillar, 1 msk. salt (15 gr.).
Till formen: 20 gr. smör, 3 finhackade ansjovisar, 1 msk. ansjovissås, 1 msk. ättika, 2 tsk. socker, 1/2 msk. finhackad persilja, 2 dcl. fiskbuljong, 2 msk. stötta skorpor.
Beredning: Sillen får ligga omkr. 2 tim. i saltadt vatten tillsatt med 1 msk. ättika. Den rensas därefter och benet urtages, utan att sillen fläkes. Den sköljes ytterst väl, torkas med en duk och ingnides med saltet, hvarefter den får ligga omkr. 1 tim. på huvud och ben kokas fiskbuljong. En form smörjes med hälften af smöret. Sil-larna iläggas, de öfriga ingredienserna tillsätts och sist öfverströses de stötta skorparna. Sillen stekes i varm ugn omkr. 1/2 tim. Serveras i formen.

IDUNS SKÖNHETSVÅRD.
(Forts. fr. föreg. sida.)
Nr 351. 1) Mitt hår har efter en sjukdom fallit af till hälften af sin förra mängd. Skulle Fru Skönhetsdoktorn vilja råda mig, hur jag skall föråra med det? Undrar om härvattnet »Koko för the Hair», London, är oskadligt? (Har blifvit rekommenderad deita, men som jag är ytterst rädd för konstgjorda medel, ber jag Fru Skönhetsdoktorn ge sitt omdöme. Är något annat härvatten bättre? 2) Hur skall jag få borta rynkor under ögonen? Är dock bara 31 år. Min hy är också ganska gropig och fet. — 3) Är gurkmjöl fullkomligt ofarligt? Oviss.
Det härvatten ni talar om känner jag icke till. En rationell vård är bästa medel för att återställa härväxten. Se svaret på frågan 331 i nr 5. — 2) Ni bör hvarje afton efter tvättning med varmt vatten och god tvål massera ansiktet. Men under och öfver ögonen får det ske med en lätt vibrerande rörelse af fingertopparna, så att det inte blir något tryck på själfva ögat. — 3) Gurkmjöl är bara bra för huden. Puder kan användas mot fet hud, men bör ansiktet torkas efteråt med sämskinn.
Nr 352. Jag har en tid använt dekott af valnötsblad till mitt hår, hvilket jag tyckte var rätt bra. Nu hade håret blifvit så fett af sva-velpomadan, hvarför jag gick till en hårfrisörska, som tvättade det och smorde in håret ett par gånger med dekokten. Sedan har jag själf smort in det flera gånger, men nu har håret blifvit rött som af henna. Finns ej någon tillsats som kunde göra håret mera gulbrunt? Prennerant.

FERROL

är det kraftigast aptitgifvande och mest stärkande af alla moderna organiska järnpreparat. Synnerligen lättsmält fördrages det af den ömtåligaste mage. Vid blodbrist och svaghet af största verkan. Dess angenäma smak gör att det med lätthet tages af såväl barn som vuxna.

Tillverkas af
APOTEKET VASEN DRUG-
HANDELS LABORATORIUM
STOCKHOLM
Originalflaskor om 500
gram, Pris Kronor 3.50
BILLIGT! - Finnes af alla apotek - BILLIGT!

Elegant
kemiskt tvättad o. präsd
blir Eder kostym,
klänning, kappa eller
överrock, om densam-
ma insändes till
Örgryte Kemiska
Tvätt- & Färgeri-A.-B.
Göteborg.

KULLGRENS
GRAVVÅRDAR
Begär katalog från
KULLGRENS-UDDEVALLA

SINGER
HEMMETS SYMASKIN

Ärade husmödrar!

Det är Er mähända obe-
kant hvad Sveriges bästa
och pålitligaste hjälpm-
del vid småbak heter?
Det heter Gooda-
Jästmjöl. Burkar å 15,
25 och 50 öre köpas och
»Några bepröfvade recept»
fås alltid gratis.

Handelsaktiebolaget Sten Sjögren & Co
NYA
WERMLANDS-TIDNINGEN
Grund. 1850 Karlstad Tryckeriet 1836
Värmlands äldsta och enda dagliga
tidning. Telefon: Namnanrop.

PARAMINT
PASTILLER
FÖRORDAS AV LÄKARE.
Vid sjukdomar i munhåla och svalg.
Effektivt skydd mot smitta vid
epidemier. PRISER 50 ST. KR 1.50
SÄLJAS OVERALLT
A. B. PHARMACIA, STOCKHOLM
Kontrollant: PROFESSOR Å. VESTERBERG

STEINWAY & SONS
STORT LAGER I ENSAMAGENTUREN:
LUNDHOLMS PIANOMAGASIN
STOCKHOLM - JAKOBSBERGSGATAN 39

Råttor & Möss
utrotas säkrast med
"PEHRS" RÅTTBACILLER,
oskadligt för husdjur.
Flaska å 200 gram kr. 3.25
" å 1 liter . . . 13 -
P. T:son Liljedahl, Notala.

Schweizer's
Siden
direkt från Schweiz, tull- & portofritt till bostaden!
Begär redan i dag prover på garanterat solida nyheter still dräkter
och blu ar i taffetas, crêpes, gabardine, eolienne, faille, cotelê, voile
etc. från kr. 2.20 pr. meter. Särdeles rickhaltigt urval i såväl svart
som hvitt och kulört. Vår kollektion sändas Eder mot ett 20 öres
frimärke franko till benäget påseende.
Samtidigt rekommendera vi vår kollektion i dräkter och blusar,
konfektionerade och okonfektionerade, med äkta schweizer-broderier
på batist, voile, organdie etc. från Kr. 2.95. Denne kollektion
sändes Eder likaså mot ett 20 öres frimärke till benäget påseende.
Schweizer & Co. Luzern S 3 (Schweiz)

BENNO BECKEMANS
FOTOGRAFISKA MAGASIN
15 DROTNINGGATAN 15
STOCKHOLM.
FRANKALLAR-KOPIERAR-FÖRSTORAR

ÖMBÄRLIG
I ALLA HEM!
IDUNS KOKBOK
7:DE UPPLAGAN
PRIS KR. 6:-

Har Ni ännu icke läst

HELGONET OCH NARREN

av AGNES GÜNTHER

— då återstår för Er en upplevelse.

Ur svenska pressuttalanden:

Adolf Johansson,

författare till »De röda huvudena», skriver:

Bland översättningslitteratur vill jag särskilt framhålla Helgonet och Narren som något av det bästa under många år.

Isidor C:son Gabner i "Upsala":

På år och dag har icke en märkligare bok överflyttats till vårt språk... Boken är skriven med en döds- märkt människas hjärteblod... Så brukade de gamle mästarna stående på dödens tröskel med handen bjuda farväl åt livets skönnhet, medan de halvt öppnade portarna till den andra världen och gävo en ade på respekt och djup åt deras ord. En verklig konstnärspersonlighet formar det hela till ett stort och djupt verk, som blir till en upplevelse för läsaren. Helgonet och Narren skall njutas sakta och med andakt, som man njuter orgelspelet under vita valv i en gammal kyrka eller som man njuter en solnedgång en sommarkväll från krönet av en gammal medeltidsborg.

Aivva Uppström i N. D. A.:

Lämpar sig att läsa under stilla, vintervita dagar, att läsas med in- trängande eftertanke och stämnings- fulla drömmier. Kan man sätta sig in i dess anda, blir den underbart gripande. Ett äkta konstverk.

ANDRA UPPLAGAN nu utkommen.

Två delar. Pris per del: häft. 5:75, klotb. 7:75.

Lindblads Förlag, Uppsala.

Annonsera i Idun!

PENSIONS FÖRSÄKRING

Allmänna Änke- och Pupillkassan i Sverige

meddelar försäkring för pensioner dels till efterlevande änkor och barn dels och till annan viss person oberoende af skyldskapsförhållande.

Inträde är öppet för hvarje svensk undersåte, som med afseende å hälso- tillstånd prövas antaglig och icke uppnått 60 års ålder. Pension kan betingas från 100 till 1,500 kronor. Insats en gång för alla kontant eller delvis genom revers eller och årliga premier.

All vinst tillfaller de försäkrade i form af årlig tillväxt af pensionen under den persons listtid som betingad pensionen. Pensionstillväxter utgår med lägst 2 högst 5 procent för år å det betingade pensionsbeloppet

Prospekt portofritt på begäran, hvarvid denna tidning bör återseas

STORKYRKOBRINKEN 11, STOCKHOLM

Valnötsdekokt brukar göra håret brunt och återställa färgen på grånadt hår. Den skall sedan den är kokt stå i flera dagar och omskakas emellanåt samt sedan silas upp. Troligen har ni använt den för stark och för ofta. Den kan spådas med kokt vatten (styrkan af färgen prövas på affkammadt hår). Det är nog att använda dekokten ungefär en å två gånger i månaden sedan håret är väl tvättadt och torkadt. Sedan färgen torkat in är det oundgängligt att massera in i hårbotten helt litet svafvepomada som tagas på fingertopparna. Troligen har ni äfven däråf tagit för mycket.

Fru Skönhetsdoktorn.

SULTANENS KLOCKA

En trollerihistoria.

För Idun af Chicot.

När jag härom dagen var syssel- satt med att ordna min icke o- betydliga affischsamling — enhvar har ju sin vurm i samlareväg — träf- fade jag bland annat på en af trollekarerna Le Torts affischer. Den är af den 28 februari 1856 och visar, att Le Tort, så stor trollekar han än var, dock inte måtte ha förstått att på fattigt språk skriva om sina egna konstver. Plakatet ly- der nämligen ordagrant sålunda:

»Den berömda magikern Le Tort från London gifver i afton

EN BRILJANT FÖRESTÄLLNING,

hvarvid de utmärktaste och mest storartade konststycken komma att förvisas, bestående af Neromantik, Chemical, Natural, Filosofi (sic!), Galvanik, Hydraulik, Mathematical, Electric, Magneuk och Profetik af den mest nya och briljantaste uppfinning.»

Vid genomläsandet af detta sam- melsurium vagnade ett minne hos mig. Jag var vid öfvervarandet af denna briljanta föreställning inack- orderad hos min farbror, en gammal kårif sjökaptan, under hvars hårda skal dock låg en god basis humor. Han hade slutat upp att segla och rådde om ett stort hus, där hustrun höll »rum för resande». Vanligen logerade kringresande konst- makare där och landsortstruppernas skådespelare, och det var ingen liten fröjd för mig att få komma till- sammans med sådana storheter. Bland andra bodde där äfven Le Tort, en liten liflig man med svär- tade mustascher, som bröt på ett roligt sätt. Antagligen var han engelsman till bördn.

Jag var den tiden en naiv pojke, som trodde på allt öfvernaturligt, sjörrar, skogsrrar, tomtegubbar och spöken. För mig var en trollkarl nå- gönting hemskt och vådligt i högsta grad. Men när jag nu såg den där lille mannen trippa omkring hemma så glad och liflig, började jag undra på, om han verkligen kunde vara någon så hemsk varelse. Le Tort, som snart märkte, huru det var fatt med mig, började gyckla med min rädsla och trolade som oftast fram bullar och karameller ur mitt hår och mina öron. I början var jag högeligen förskräckt och tordes icke smaka på dessa godsaker, var- nad af den mangd gamla sagor, hvar- med jag var iullproppad. Men då till slut begäret efter smak tog öfverhand och jag skeppade in trol- lerierna, fann jag, att karamellerna smakade alldeles som andra karamel- ler, hvika jag själf köpt. Så blef jag då en smula skeptiker, ehuru, när jag såg de konstver han gjorde på teatern, jag ändå alltid höll honom för en stor trollkarl.

Det måtte ha gått bra för Le Tort i dessa dagar, ty han stannade hos oss tämligen länge. Farbror och han blevo goda vänner och sutto de långa vinterkvällarna vid sina »oddar». Jag fick vara inne hos gub- barna och kände mig högeligen för- just att få lyssna till de långa uistorier trollekarerna berättade om sina resor i olika länder och de många äfventyr han därunder upplev- at. Af dessa historier är det blott en, som fäst sig i mitt minne, antagligen därför, att det var den sällsamaste och den som mest slog an på min ungdomliga inbillnings- kraft, så att jag ännu kan anföra den med, som jag tror, nästan Le Torts egna ord. Så här lyder den:

Jag kom också en gång till Kon- stantinopel, där jag gjorde stor fu- rure. Till slut blef sultanen ny- fiken att se mina prestationer, så att jag befalldes till palatset Dalma- bagtje, dit dåvarande storherren Abu-l-Medjid flyttat från gamla Serailen, som ligger på en udde vid Bosparen. Jag befalldes å sul- tanens vägnar att gifva en föreställ- ning där för hela hare. Naturligt- vis lydde jag, men det gick inte bra. Ingenting lyckades mig, allt gick fulmligt och illa. Jag kan nog förstå hvarför. Saken är den, att jag var van att uppträda inför en mängd människor, med hvika jag pratade och stod i ständig rapport. Men här var allt tyst, och mot mig stirrade tusen osynliga ögon från det inre af de grilljerade lagerna. Detta gjorde mig konfunderad.

När föreställningen var slut, infann sig en högre höftjänsteman, som ge- uom en labyrinth praktfulla gemak förde mig in till padisjahns själf. Storherrn satt på en dyrbar divan- omgifven af vakt och hofherrar. Hans- slappa ansikte såg missnöjdt och knarrigt ut. Hoftjänstemannen, som ledt mig in, uade mig nu att falla på knä för sultanen, som så fort han fick se mig, röt: »Giaur, håller du oss för dårar? Du har färdats hit på långa vägar för att visa oss underbara saker, men vi ha trollkarlar själfva, som göra sina konstver bättre och underbarare. Hvad är hvad du gjorde i kväll annat än bosch — intet?»

»Allernådigste padisjah», svarade jag och bugade mig sju resor, eders

högna nåde är själfvaste visheten. Hvad eders nåde säger är väl sagt och mycket sant. Jag förnådade icke trolle så som jag annars kan för alla de förtrollande ögon, som voro riktade på mig från gallerlogerna. Men om eders höga nåde värdes tilåta mig, skall jag på en annan plats visa saker, som torde väcka eders höga nådes förundran och välbehag. Jag har talat.»

»Och väl har du talat, djärfve otrogne. Vi skola bestämma en annan dag och en annan plats, då vi vilja åter se dina konstver. Men ve dig, om du icke visar oss underbarare ting än vi sågo i afton. — Effendi, för ut främlingen och lät vår skatmästare utbetala hälften af arvodet, ty mera har han icke för- tjänat.»

Snälvarg, tänkte jag men aktade mig för att yttra en halfdragen ande därom. Dock, jag visste nog, att »den sjuke mannens» finanser inte voro vidare lysande. Men bättre lycka nästa gång, tänkte jag med Jakob Arlig, och nog ska jag visa dig en konst, som du kommer att baxna öfver, var lugn för det, min »ubbe lilla!»

Ett par dagar därefter kom återigen samma granna effendi med be- lalning att infinna mig på en viss plats vid stranden af Bosparen för att åtfölja den kejsrlika kaiken, som skulle göra en lusttur med »ulatanen och hans uppvaktning. Aha, midt i det skarpa dagsljuset och i en båt, där jag skulle nödgas sitta alldeles in på sultanen, det var ingen treflig utsikt! Men jag hade tänkt ut en konst, som skulle för- bluffa padisjah, om denna slappa person late förvåna sig af något, å jag kände mig säker att lyckas ändå.

(Forts.)

BREFLÅDA

RED. BREFLÅDA.

Platssökande familje- medlem ombedes vända sig till Iduns annonsafdelning, där råd an- gående lämpligt stiliserad annons lämnas. På frågoafdelningen kunna vi icke bereda plats.

EXP. BREFLÅDA.

»Sonja». Kan införas som an- nons mot insändande af Kr. 2,40 i postanvisning.

»Kvinnlig konsthantver- kare». Annonser kostar 9 kr. Beloppet torde insändas i postanv.

»Sjätteklassist», Örebro. An- nonsen kostar Kr. 3,75 för 1 gång. Resterande belopp, Kr. 1,75, torde insändas.

»Dalkulla» torde uppge namn och adress för erhållande af svar.

DUN
TÄCKEN

Högsta komfort.
Idealet för all säng-
beklädning.

J. SVENSSON & BOURGHARDT

SPECIALFABRIK

Vinslöfv

Katalog
på
begäran.

Rikstel.
20 &
121.

Sigtunastiftelsens Hospitium

mottager gäster för längre eller kortare vistelse. Lugn, intimt hällen gästväning i Sigtunastiftelsens nybyggning.

Godt bibliotek. Valförsett läsrum. Begär prospekt hos Sigtunastiftelsens Husmoder (adr. Sigtuna).

SJU

dagar i veckan

läses en annons i

IDUN

JOURNALIST-LOTTERIET

Andra dragningen

9 höga vinstvärden	8,000 kronor	7,500 kronor	7,000 kronor	9 höga vinstvärden
	6,000 kronor	4,800 kronor	4,000 kronor	
	4,000 kronor	3,600 kronor	3,000 kronor	

Flertalet av dessa vinster äro valfria

Lotteriets kontrollant: Notarien i Överståthållareämbetet Birger Lundberg. Lotteriet organiserat av Ernst Noré's Lotteribestyrelse.

HUVUDVINSTER:

Valfritt sommarställe **8,000 kr.**

Lotteriet bestrider intill ett belopp av 8,000 kronor kostnaderna för uppförandet av ett bostadshus enligt vinnarens önskan, på en vinnaren anvisad ort. Önskar vinnaren anvisa viss tomt, med eller utan åbyggnader, prövas detta av Lotteribestyrelsen. Inköpet skall underställas lotteriets kontrollant för godkännande.

Valfria jordbruks-
inventarier . . . . **7,500 kr.**

Lotteriet inköper i Stockholm eller hos lämplig firma i landsorten i den mån detta låter sig göra, efter av vinnaren lämnad förteckning, levande eller döda jordbruks- inventarier till ett sammanlagt belopp av 7,500 kr. Inköpet skall underställas lotteriets kontrollant för godkännande.

Valfritt guldsmeds-
arbete . . . . . **7,000 kr.**

Lotteriet inköper enligt vinnarens anvisningar varor för ovanstående belopp hos hovjuvelerare C. G. Hallberg, Stockholm. Inköpet skall underställas lotteriets kontr. för godkännande.

Valfria möbler . . . . **6,000 kr.**

Vinnaren äger själf utvälja färdiga eller beställa nya möbler hos A.-B. C. E. Jonsson, Hornsgatan 32, Stockholm, till ett sammanlagt värde av 6,000 kronor.

22 kvm. skärgårds-
kryssare . . . . . **4,800 kr.**

byggda av furu på stålspant med inredning av mahogny, å A.-B. Stockholms Motorbåtsvarv.

Presentkort på Nord.
Komp. . . . . **4,000 kr.**

Matsalsmöbel . . . . **4,000 kr.**

av arkitekt K. Malmsten.

Antik herrumsmöbel
i björk . . . . . **3,600 kr.**

Valfri sommarstuga . **3,000 kr.**

Lotteriet bestrider intill ett belopp av 3,000 kr. kostnaderna för uppförandet av en sommarstuga enligt vinnarens önskan på en vinnaren anvisad ort. Önskar vinnaren anvisa viss tomt med eller utan åbyggnader, prövas detta av Lotteribestyrelsen. Inköpet skall underställas lotteriets kontrollant för godkännande.

Besök lotteriets utställning: Kungsgatan 2, Stockholm.

Lotter à 2:10 tillhandahållas hos Lotteribestyrelsens vanliga kollektörer samt sändas till landsorten efter rekvisition, helst å brevkort, under adress: Journalistlotteriet, Riddaregatan 12, Stockholm 5, varvid 45 öre till porto och dragningslista tillkommer.

LEDIGA PLATSER

Sänd aldrig originalbetyg utan endast bestyrkta avskrifter när Ni svarar på annons om ledig plats.

ORDENTLIG, rask och barnkär flicka, ej för ung, erhåller plats som barnhåsa, helst sykkunnig. Barnens ålder 5 och 7 år. Svar med betyg, foto, ref. och lönepret. till Fru Alma Petré, Vallargårde, Ön Hven pr S:t Ibb.

EN DUKTIG KOKERSKA, fullt kunnig i matlagning och bakning samt en ordentlig hushållsarbetskär, van vid ett finare hems skötande, får genast väl aflönade platser. Svar till »G. J.», Iduns exp. f. v. b.

EX. SJUKSKÖTERSKA, som genomgått dispensarskurs, erhåller i april förmånlig sjuksköterskeplats. Vid. gen. Svenska Sjuksköterskebyrå, Vasagatan 11, Göteborg. Tel. 144 35.

ELFVÉR I GÖDELLIVANAD emottagas hos Amelia Fjæstad, Arvika, Rackstad.

BARNFROKEN, vad vid barn, helst med föregående anst. erhåller god plats. Den som är kunnig i musik eller sömnad äger företräde men är detta ej nödvändigt. Insend foto och betyg till Palmquist & Co., i Malmskinnadsgat., Stockholm.

TILL HALLAND. Anspråkslös, barnkär flicka med intresse för hushållsarbete, helst något sykkunnig, erhåller god plats i väning familj Fru Justus Almqvist, Åtran.

FRISK, BILDAD, BARNKÄR FLICKA, något kunnig i sömnad, får plats i april att tillsammans med husmodern haiva tillsyn över barnen samt delta i alla hemmets göromål. Musikalisk har förtärad. Jungfru finnes. Svar med foto, rek. och löneanspråk till »Angenjörsfamilj», Bjurf.

BÄTTRE FLICKA, frisk, barnkär och pålitlig samt villig att utvandra flesta af en barnehusarbetsarbete erhåller saarast plats som familjemedlem i ingenjörsfamilj. Svar med referenser och löneanspråk samt om möjligt fotografi torde sändas till Mars 1918, p. r. Sandviken.

BARNFROKEN Enkel, bildad flicka, barnkär och med förmåga att sysselsätta barn, får god plats den 15 april för tre barn, 10, 7-5 år. Något kunnig i sömnad. Svar med betyg, ref. och foto till Fru Alle Fristedt, Norrköping.

Köksförestånderska, fullt kunnig att förestå matlagningen för cirka 100 personer, erhåller plats i Göteborgs barnbarnhus den 1 april. Grundlön 600:— kr. jämte bostad (1 rum) och kost m. m. Dessutom erhålles f. n. ett provisoriskt löne-tillägg utgörande 10% af grundlönen samt efter 6 månaders tjänstgöring i dyrtidstillägg 20% af lönen. Betygstrykta betygstrykter insändas till GÖTEBORGS BARNBARNHUS.

Anspråkslös bättre flicka något sykkunnig, ej under 24 år, erhåller plats sasom hjälp och sällskap åt äldre, något klen dam den 15 mars. Eget rum. Bästa rek. Adr. »Våren 1918», Mös-ebergs sanatorium.

Två trädgårdselever få plats vid Hallands landthushållsskola & Katrineberg för tiden 30 apr.—18 okt. Afgift 45 kr. i mån. Anm. till rektor Ludv. de Vylder, Katrineberg, Vessigebo.

En enkel lärarinna (helst småskolebitad) önskas att fortsätta läsningen med en nybörjare (flicka) omkring början af april. Svar med foto och betygstrykter till »Förvaltare», Iduns exp.

Barnsköterska pliktrogen, fullt pålitlig, något sykkunnig erhåller god plats i norsk familj i närheten af Kristiania. Köksa och hushållsarbete. Närmare Paulsen, Karlbergsvägen 44. R. T. 138 59. Helst mellan 10-12, Stockholm.

Söker Ni plats på något af den kvinnliga verksamhetens områden? Kom då ihåg att ett bepröfvadt och af tusentals kvinnliga platssökande med bästa resultat användt förfaringssätt är att sätta in en liten annons i IDUN. En platsannons — 10 mm. stor — kostar endast 2 kr. 50 öre. Beloppet insändes i postanvisning, hvarvid texten lämpligen bör innehålla följande:

Kvinnlig laborant med studentexamen och helst fil. kand. eller mag. erhåller genast plats i Stockholm. Betygstrykter insändas till »Samvetsgrann», Postk., Linnégat., Sthlm.

Kvinnlig laborant med studentexamen och helst fil. kand. eller mag. erhåller genast plats i Stockholm. Betygstrykter insändas till »Samvetsgrann», Postk., Linnégat., Sthlm.

Kvinnlig laborant med studentexamen och helst fil. kand. eller mag. erhåller genast plats i Stockholm. Betygstrykter insändas till »Samvetsgrann», Postk., Linnégat., Sthlm.

BEGÄR ALLTID FINBRUKENS POSTPAPPER

GRYCKSBO KLIPPAN

Fysk barnfröken,

kunnig i sömnad och villig hjälpa till i hemmet får plats för två större barn 24 april. Svar med betyg och lönepretentioner till »Disponentfamilj», Dalsland, Iduns exp.

1 tvätterska och 1 köksbiträde

A barnhem på landet finnes den 1:a eller 15:e mars platser lediga för tvenne allvarligt sinnade flickor, 25-30 ar, gärna kamrater, den ena för att sköta befattningen som tvätterska (lön 30 kr.), den andra som köksbiträde (lön 20 kr.). Goda referenser fördras. Svar med foto jämte ansökningshandlingar sändas till »Kamrater», Iduns exp.

Östersunds hospital.

Förestånderske- och bitr. förestånderske-befattningarna vid hospitalet blifva lediga, den förra den 15 maj, den senare den 1 juni. Ansökan jämte betygstrykter, läkare- och prästbetyg skola före den 1 april vara insända till ÖFVERLÄKAREN.

Föreståndarinnebefattning

för matservering vid större bruk i Bergslagen är för omedelbart tillträde till ansökan ledig. Sökanden bör vara medelålders, frisk, stark och fullt kompetent att med sparsamhet ordna och själfständigt leda matservering för ett 80-tal arbetare samt ansvara för bruket tillhöriga för hushållet ifråga nödvändiga utensilier, husgeråd, servis, linne m. m. Fri omöblerad bostad om 2 rum. Lön efter kompetens. Svar åtföljdt af fotografi, frejdebetyg, meritförteckning och uppgift & referenser sändes till signatur »Föreståndarinnebefattning — Energi och Ordning» under adr. S. Gumaelii Annonsbyrå, Stockholm f. v. b.

Föreståndarinneplats

för brukstjänstemännens hushåll vid större bruk i Bergslagen är för omedelbart tillträde till ansökan ledig. Sökanden bör vara fullt kompetent att själfständigt med sparsamhet och ordning leda och öfvervaka såväl hushållet och för detsamma behöfliga lokaler som tjänstemännens bostadsrum och ansvara för bruket tillhöriga linneförråd, husgeråd m. m. Bostadsrummens antal ett 40-tal och spisande gäster mellan 40 & 50. Lön efter kompetens. Svar med fotografi, meritförteckning och referenser emottas till signatur »Organisationsförmåga» under adress: S. Gumaelii Annonsbyrå, Stockholm f. v. b.

Bättre flicka

sökes till 1 april, villig att utföra en ensamjungfrus sysslor i ett hem på sex personer i Stockholm. Dagl. biträde med städning m. m. Utmärkta rekommendationer fördras. Kunnighet i matlagning, bakning och inköping samt utpräglat ordningsinne fördras. God lön samt ett godt och hänsynfullt bemötande utlovas. Svar till »Samvetsgrann», Postk., Linnégat., Sthlm.

Bättre flicka

sökes till 1 april, villig att utföra en ensamjungfrus sysslor i ett hem på sex personer i Stockholm. Dagl. biträde med städning m. m. Utmärkta rekommendationer fördras. Kunnighet i matlagning, bakning och inköping samt utpräglat ordningsinne fördras. God lön samt ett godt och hänsynfullt bemötande utlovas. Svar till »Samvetsgrann», Postk., Linnégat., Sthlm.

Bättre flicka

sökes till 1 april, villig att utföra en ensamjungfrus sysslor i ett hem på sex personer i Stockholm. Dagl. biträde med städning m. m. Utmärkta rekommendationer fördras. Kunnighet i matlagning, bakning och inköping samt utpräglat ordningsinne fördras. God lön samt ett godt och hänsynfullt bemötande utlovas. Svar till »Samvetsgrann», Postk., Linnégat., Sthlm.

Bättre flicka

sökes till 1 april, villig att utföra en ensamjungfrus sysslor i ett hem på sex personer i Stockholm. Dagl. biträde med städning m. m. Utmärkta rekommendationer fördras. Kunnighet i matlagning, bakning och inköping samt utpräglat ordningsinne fördras. God lön samt ett godt och hänsynfullt bemötande utlovas. Svar till »Samvetsgrann», Postk., Linnégat., Sthlm.

Bättre flicka

sökes till 1 april, villig att utföra en ensamjungfrus sysslor i ett hem på sex personer i Stockholm. Dagl. biträde med städning m. m. Utmärkta rekommendationer fördras. Kunnighet i matlagning, bakning och inköping samt utpräglat ordningsinne fördras. God lön samt ett godt och hänsynfullt bemötande utlovas. Svar till »Samvetsgrann», Postk., Linnégat., Sthlm.

Bildad flicka

med goda kunskaper och fallenhet för trädgårdsyrket samt med intresse äfven för hushållsarbete och konservering önskas till en medelstor trädgård i Värmland. Hjälp till gröfre göromål finnes. Lönepret. och ref. sändes till »E. L.», Seffle p. r.

PLATSSÖKANDE

UNDER SOMMARFERIERNA önskar en 16 års skolflicka mot fritt vivre komma till någon herrgård att vara behjälplig med lättare göromål eller som sällskap till jämnårig. Musikalisk och gladlynt. Svar till »Sjätteklassist», Örebro p. r.

UNG, BÄTTRE FLICKA söker plats som husmoders hjälp å herrgård, större egendom eller prästgård. Delt. gärna i skrifögöromål. Svar till »Ung flicka», Treleborg p. r.

BILDAD, ORDNINGSFULL FLICKA, 29 år, söker plats som husmors verkliga hjälp i finare hem, helst på landet, eller som husföreståndarinna i hem där husmor saknas, gärna där barn finnes. Fullt kunnig i allt som hör till ett bättre hem. Betyg och ref. finnes. Svar till »Engelsktalande», Iduns exp. f. v. b.

UNG FLICKA, från aktadt hem, kunnig i enkare kontorsgöromål, samt maskinskrifning, van vid kassa, äfven villig om så önskas, biträda med hushålls göromål, önskar plats. Rekommendationer finnes. Svar till »Energist o. pålitlig», Iduns exp.

FÖRLOFVAD FLICKA önskar komma i ett godt hem, helst på landet, under tiden 15 april-15 juni, för att under skicklig husmoders ledning, af undervisning i ett hems skötsel. (äfven pianolektioner). Svar med prisuppgift till Postfack 57, Sösdala.

EN SNALL 27-årig landbrukaredotter, som nu innehar hushållsarbetsplats, önskar ombyte nu till våren. Goda rekommendationer finnes. Svar till »Troende», denna tidning.

LANDTBROKAREDOTTER som genomgått husmoderskurs önskar i vår plats i familj som husmoders hjälp eller förestå något mindre hushåll. Svar till »21 år», Ölfvingstorp p. r.

UNG FLICKA, som genomgått en 5 månaders kurs i trädgårdsskötsel, önskar mot fritt vivre plats hos trädgårdsmästare, helst kvinnlig. Någon lön önskas. Svar till »Trädgårdselev», Iduns exp. f. v. b.

24-ÅRS flicka önskar under några månader komma i godt hem för att praktiskt sätta sig in i ett hems skötsel. Svar till »Fritt vivre», Eksjö p. r.

UNG, förlofvad flicka önskar efter påsk komma i bättre hem på landet & större landegendom, helst i Östergötland eller Södermanland och där jämnårig finnes, för att under erfaren husmoders ledning lära sig matlagning o. hvad som för öfrigt fördras för ett hems skötsel. Svar med prisuppgift till »Juristdotter», denna tidnings exp.

UNG mor fragar härmed om någon ensam dam ell. liten fam. behöfver hjälp med hushållsgöromålen mot att en två mån. gammal gosse får medtagas. Bet. något om så erfordras. Helst på landet. Svar emottas tack-samt under sign. »Lisa 24», Iduns exp. f. v. b.

UNG FLICKA, 19 år, önskar plats som hjälp och sällskap i familj, där jungfru finnes. Svar till »Familjemedlem», Wik pr Simrishamn.

SJUKSKÖTERSKEELEV. Ung bildad flicka önskar plats på sjukstuga. Har genomgått 6 mån. sjukv.-kurs. Svar till »Sjuksköterskeelev» under adr. S. Gumaelii Annonsbyrå, Stockholm f. v. b.

28-ÅRIG FLICKA, enkel, absolut pålitlig, kunnig i enklare matlagning, bakning och sömnad, önskar plats i godt hem, gärna i större landthushåll eller prästgård, där erfaren husmor finnes. Svar till J. G., Box 56, Eksjö.

21-ÅRIG FLICKA från landet önskar plats i herrgård eller prästgård, helst i Jönköpings län, som husmoders hjälp. Har genomgått hushållsskola och är kunnig i matlagning. Någon lön önskvärd. Svar till »Familjemedlem», Grytebyd p. r.

UNG elementarbildad flicka önskar plats, helst på herrgård, som handsekr. åt äldre dam eller som hjälp och sällskap. Svar till »Norrländskan» Iduns exp.

DAM i 30-årsåldern, fullt kunnig i matl. och ett hems skötande, önskar plats nu till våren eller senare, att ensam utan jungfru sköta litet hem för en eller två pers. Svar und. sign. C. H., Skerike, Västerås.

PLATS önskas att utan jungfru sköta hushållet. Kunnig i sömnad och handarbete, äfven van i sjukvård. Svar till »K. A. S.», Sveaborg, Vreta Kloster.

Engelbrekts Förm.-Byrå. R. 171 81. A. tel. 241 13. Valhallavägen 115, 11. Ansk. Barnsköterskor, Vårdinnor, Lärarinnor, Sällskaps-, Hushålls- och Barnfröknar samt bättre tjänarinnor. Gebildete Deutsche, 24 Jahre, sucht f r des Sommerhalb-Jahr Aufnahme in guter Familie ohne gegenseitige Verg tung. Sprachenaustausch. Offerten unter »R. G. G.», an Iduns exp.

Jag är 26 år, gift och innehar kontorsplats med arbetstid från 1/2 9-6 men skulle hellre önska mig något hemarbete, hvarför jag vore Iduns läsarinna synnerligen tacksam för upplysning om något lönande sådant. Svar till »Stockholmska» Iduns exp.

Exam. barnsköterska med elementarskolebildning söker plats på kortare tid nu eller framdeles. Svar till »Ex. barnsköterska», denna tidn. annonskontor f. v. b.

Husmors hjälp

Ung flicka önskar plats sasom husmors hjälp och sällskap. Är van vid och villig till att utföra alla i ett hem förekommande göromål, mycket barnkär. Vid lön fästes intet afseende. Hufvudönskemål familjemedlem, lärorikt arbete och tillfälle till handarbete. Om så erfordras kan någon inackordering erläggas. Svar snarast möjligt under adress: »Lärorik plats», Hedensberg p. r.

Sjuksköterska,

f. n. anst. & större fattiggård, m. flerårig vana fr. såväl op. sal som priv. vård, önsk. plats omb. t. privat läkare eller som förest. t. mindre fattiggård. Svar »Pålitlig 1918», Tidn. kont., Hamng. 7, Sthlm.

Enkel, bättre flicka 22 år, önskar plats som sällskap och hjälp. Goda rek. finnes. Något musikalisk. Svar till »22 år», Iduns exp.

INACKORDERINGAR

INACKORDERING erhålles å litet trefrigt hvilohem å landet. Elektr. ljus m. m. Begär prospekt och ref. Syster Elsa Fröding, Skultorp. KONFIRMATIONSDUNDERVISNING meddelas några unga flickor 20 juni — 1 augusti i sörländsk prästgård med härligt läge vid sjö. Referenser lämnas. Svar till Kyrkoherde Th. Edström, Björkvik.

Doktorinnan Vilma Erikssons Hvilohem, beläget 15 min. skogsväg från Arvika. Adr. Högåsen, vika. Bröstklena mottagas ej.

God inackordering

önskas för ung dam i fint godt hem i Stockholm, gärna prästfamilj. Referenser önskas och lämnas. Svar med närm. detaljer till »R. C. mars 1918», S. Gumaelii Annonsbyrå, Göteborg f. v. b.

ETT LEENDE ANSIKTE

visa alla vid åsynen av vår katalog innehåll Vi ha smakfulla, starka och präktiga varor för alla ändamål till billiga priser. Rekvirera katalogen, som sändes gratis, ej iraktfruit, utvälj därur de varor, som passa eder, och sänd oss order däraf. Vi garanterar, att Ni blir belåtna.

Ahlén & Holm, Stockholm. Kvinnliga platssökande och lediga platser såväl inom hemmen som öfverallt där kvinnlig arbetskraft kommer till användning kungöras fördelaktigast genom annons i Idun, landets äldsta och största kvinnotidning, som läses i alla bildade svenska hem från Ystad till Haparanda. Annonser mottagas af de flesta annonsbyråar i riket eller insändas direkt till Iduns annonskontor, Stockholm.

PÄRMAR

till IDUN kunna erhållas hos hrr bokhandlare eller direkt från IDUNS EXPEDITION, mot likvid i postanvisning, till följande priser:

Table with 3 columns: Book title, Price, and Additional info. Includes items like 'Röd pärm, med guldtryck till "Idun"', 'Röd eller grön pärm till "Iduns Romanbibliotek"', etc.

Professor Cederschiöld

behandlar med egna massage-metoder mag-, tarin-, reumatiska och nervåkommor m. m. Obs! Nässvalgkatarr (kronisk snufva) behandlas med instrument smärtfritt. Hvardagar 10-12 o. 2-5. Grefteuregatan 15. A. T. 18451.

D:r A. KARSTEN

Medicinskt Elektricitets-, Ljus- och Röntgeninstitut. Kungsgatan 60, STOCKHOLM. Behandling af reumatiska åkommor

D:r Elin Beckmans Hetluftsinstitut

Barnhusgatan 12. R. T. 105 52. A. T. Br. 45 52. Rådfrågningsstid hvard. 1/3-4. Behandling medelst hetluft, DIATHERMIE massage och gymnastik af kronisk reumatism o. gikt, neuralgier, frotsador (obs. äfven ansiktet) o. börjande ålderdomsbrand.

Gymnastikdirektörsexamen

afläggas efter 2-årig kurs af kvinnliga elever vid

Sydsvenska Gymnastik-Institutet.

Ny kurs börjar i sept. Prosp. Major J. G. Thulin, L'ND.

Göteborgs Gymnastiska Institut. Fullständigaste ettåriga kurs i Sjukgymnastik och Massage. Nästa kurs börjar 15 Sept. Begär utförligt prospekt!

Med. Dr. E. Kleens

ettåriga kurs i massage och sjukgymnastik för Damer och Herrar börjar den 1 oktober kl. 10 f. m. Mästersamuelsgatan n:o 37. 2 tr. Obs! Prospekt begäres (tydligt namn och adress) och anmälningar mottagas städes under adr. Engelbrektsgatan n:o 43 B, Stockholm.

GÖTEBORGS ENSKILDA HANDELS-GYMNASIUM. Förmånligaste en-kilda handelsläroverk för elever med högre utbildning. Ettårigt Gymnasium. Högre Bank-kurs, - Handelskurs. Begär prospekt!

Fräkencreme

Ica. Borttager fräkan finnar fnassel m. m. Pris kr. 4.50 + porto. Förs. diskret. Franska Parfympagasinet, Hofleverant. 21 Drottningg., Sthlm.

Underlivslidande

och dylikt undgås bäst genom bruk af lifmoderspruta. Pris 12, 14, 17 kr., med båda rören 18, 20, 25 kr. Vid köp recept på lämpliga lösningar samt anatomisk bild. Noliberpulver 5 kr. pr ask. Lifmoderspeglar 3 o. 5 kr. Prislista mot 10 öre porto. CARL G. SCHRÖDER, Möllevångsgatan 53 b, Malmö.

Misspyrdande härväxt utrotas med trianonpasta utan efterlämnande av märken eller rodnad i huden. Absolut ofarligt, luktfritt medel - icke pulver. Bättre än elektrolytisk beh. Anv. dagligen med osviklig framgång i min praktik för skönhetsvård vid behandling såväl i ansiktet som å kroppen. Pris 5 kr. Till landsorten mot post-förskott, utan ang. av innehåll. MARIA ENQUIST, Institut för skönhetsvård och plastiska operationer. Biblioteksgatan 6-8, Stockholm. Råd givas kostnadsfritt och förfrågningar besvaras omg. R. 160 68. A. 226 62.

Såpa.

Min Kali-Natronsåpa lämnar ett enastående godt resultat utan att angripa kläderna. Dubbelt så dryg som annan såpa. Expedieras i förpackningar om 10 kg. å 3:50 pr kg. Förs. Eder i tid! E. Kellin, tel. 515. Kemisk Tvättanstalt, Eslöf.

Köp i tide! 30 ol. krigsmärken kr. 1,- 50 " " " 3,- 150 " " " 20,- 100 tyska kolonim. " 20,- (dessa m. stiga enormt). Kat. gratis. Alla m. köpas. 500 alla olika 4.00, 1000-10, 2000-33 kr. Frimärksbörsern, KÖPENHAMN, KLOSTERSTRÅDE 9.

Kläderna bli ännu dyrare år 1918!

En stor besparing gör den husmor, som själf förfärdigar sina barns kläder med hjälp af

"BARNGARDEROBEN"

illustrerad månadstidning för barnkläders förfärdigande. Dubbelsidig mönsterbilaga medföljer hvarje n:r. Prenumerera på posten eller i Eder bokhandel. Pris för helår Kr. 4:.-

Iduns Expedition, Stockholm.

55 Almedahls Försäljnings-Magasin, 55 Kungsgatan. Kontoret 21 66. GÖTEBORGS. Butiken 11 31. Rikhaltigt urval af Linne- och Bomullsartiklar. Levererar fullständiga Linneuppsättningar för Hotell, Restaurationer, Sjukhus, Badhus, Angbåtar och Privathem samt Brudtystyrelser.

SJÄLFFÖRSÖRJANDE kvinna frågar om det finnes någon ensamstående bildad, helst trädgårdskunnig kvinna som ville bilda gemensamt hushåll i dyrtiden. Bebor egen bekväm villa vid station nära större stad i Västergötland. Vålskött trädgård som kan utvidgas. Vidare genom korrespondens under adr. »Hem och trädgård», Iduns exp. f. v. b.

Annonsera i Idun!

Äkta Haar'emer Blomsterlökar

samt diverse plantor för våren. Katalog på begäran, gratis och franko. F. Svensons Handelsträdgård, Winslöf.

Torshälls kvinnl. trädgårdsskola, Leksand

11:te kursen den 1 apr.-31 okt. 1918. Ett par stipendier utdelas. Prospekt och ref. på begäran. Lilla Landgren. Märta Philip.

Utmärkta organ för annonsering i landsorten

äro följande tidningar:

- Arvika: Arvika Tidning. Avesta: Avesta-Posten. Borlänge: Borlänge Tidning. Borås: Borås Tidning. Eksjö: Eksjö-Tidningen. Engelholm: Engelholms Tidning. Eskilstuna: Eskilstuna-Kuriren. Falun: Falu-Kuriren. Gefle: Gefle-Posten. Halmstad: Hallandsposten. Hedemora: Södra Dalarnes Tidning. Hälsingborg: Hälsingborgs Dagblad. Härnösand: Härnösands-Posten. Höganäs: Höganäs Tidning. Jönköping: Smålands Allehanda. Kalmar: Barometern. Karlskrona: Karlskrona-Tidningen. Karlstad: Karlstads-Tidningen. Katrineholm: Katrineholms-Kuriren. Kristinehamn: Ansgarii-Posten. Landskrona: Landskrona-Posten. Linköping: Östgöten. Luleå: Norrbottens-Kuriren. Malmö: Skånska Aftonbladet. Mariestad: Tidning för Skaraborgs län. Mora: Mora Tidning. Norrköping: Östergötlands Dagblad. Nyköping: Södermanlands Nyheter. Nässjö: Nässjö-Tidningen. Oskarshamn: Oskarshamns Tidningen. Skövde: Skaraborgs Läns Annonssblad. Sundsvall: Sundsvalls-Posten. Trelleborg: Trelleborgs Allehanda. Uddevalla: Bohusläningen. Umeå: Västerbottens-Kuriren. Uppsala: Tidningen Upsala. Visby: Gotlänningen. Västerås: Vestmanlands Läns Tidning. Växiö: Smålands-Posten. Ystad: Södra Skåne. Örebro: Örebro Dagblad. Örnsköldsvik: Örnsköldsviks-Posten. Östersund: Jämtlands-Posten. Östhammar: Östhammars Tidning.

Obs! Jämtslöjdslotteriet för kulturella mål Obs!

OSTERSUND.

Inlet jämförligt lotteri med så stora vinstmöjligheter. 4 dragningar årligen med 8,000 värdefulla vinster.

DRAGNING DEN 15 MARS

med 2,000 vinster. Högsta vinsten å 5,000 kr.

- är valfri och utgöres av a) Lotteriet inköper efter samråd med vinnaren eget hem, jord, sommarvilla eller stuga med jaktmark, till värde av ovanstående belopp. b) Lotteriet ombestyr efter vinnarens önskan uppsättning av möbler och husgeråd till mindre sommar- eller vinterbostad inom ramen av ovanstående belopp. c) Häst med rissla för två personer, björnhud och hundskinnfäll, två st. kor, får och höns. d) Komplet Kvarnsätt bestående av 9-11 hkr Fenix råoljemotor och Fenix-kvarn med siktverk jämte drivrem. Pris fritt Östersund inkl. uppmontering hos vinnaren. e) Komplet Tröksätt, bestående av 6-8 hkr Fenix råoljemotor och stationärt, dubbelrensande, sorterande, Fenix tröksverk jämte drivrem. Pris fritt Östersund inkl. fri uppmontering hos vinnaren.

Bland övriga vinster, varav vinsternas n:ris 2-14 äro valfria:

Table with 2 columns: Vinst nr, Vinst värde. 1 vinst å 2,000 kr., 2 vinst. å 600 kr., 2 " " 500 " " 1 " " 150 " " 3 " " 100 " " 2 " " 60 " " 4 " " 45 " " 20 " " 25 " " 2 vinst. å 400 " " 3 " " 125 " " 9 " " 80 " " 4 " " 50 " " 2 " " 40 " " 20 " " 20 " "

O. S. V.

Lottpris kr. 2:10.

Lottsedlar finnas att tillgå hos Föreningen Jämtslöjds Exp. i Östersund samt hos kollektörerna.

BRODERIER AF ALLA SLAG utföras väl och billigt. Svar tacksamt till »Billigt», Iduns exp.

Levnadstolkningar

utarbetas af skicklig astrolog. Uppgif födelsedag och år, födelseort, namn och fullständig adress samt bifoga 30 öre i frimärken. Aberopa denna tidning! Astrolog Wilh. Leidner, Strömgatan 10, Kalmar.

Privatskola

Vid större samhälle eller bruk önskar rut. lärarinna öppna privatskola. Van att läsa in till 4:de o. 5:te kl. Latinl.v. Svar till »Hösten 1918 Privatskola» under adress: S. Gumaellii Annonbyrå, Sthlm f. v. b.

MUSIK-INSTRUMENT

Endast prima och väl justerade: Gitarrer, mandoliner, gitarrmandoliner, gitarrlutor, violiner, citteror, dragspel, flöjter, klarinetter, mässinginstrument, sextetter af förstklassig svensk tillverkning, trummor, fodral, strängar och öfriga tillbehör. Orglar från främsta fabriker. Hög rabatt vid extra kontant köp af orglar.

Frälsningsarméns Handelsdepartement, Östermalmgatan 24, Stockholm 5. Telefoner: Riks 85 81, Allm. 63 72.

Filial: S. Allégat. 9, Göteborg. Rikst. 73 78

Rikt illustrerad varukatalog, innehållande fullständiga varu- och prisuppgifter, sändes på begäran gratis mot 25 öres porto.

Köp. Robertsbergs trädgårdströ! Kontrollerad vara. Egnahems- och villakollektioner till 5 och 10 kr. ROBERTSBERGS TRÄDGÅRD, Grängesberg.

Amerikanska s. k. Prima Herr Ankar-Ur. Lenilefaçon.

Eljin-Ur

Fem års garanti. Säljes så långt förrådet räcker till endast kr. 6:50 per st. Två stycken endast kr. 12:- fraktfritt. Om ej till belåtenhet få desamma returneras. Skrif i dag och rekvirera direkt från importören.

VARUAFFÄREN

Norrköping.

PREJAMI - PASTILLERNA skänka lindring och baf vid hals och bröståkommor. Illustration of a man and a woman.

Idun utgifves denna vecka i A och B.